

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

Jaarverslag **2018**

1	Voorwoord	7
2	Van het bestuur	8
3	Jaaroverzicht	18
4	Eregalerij	25
5	NGF-Commissies	26
6	Statistiek	34
7	Metten is weten	37
8	Topgolf	42
9	Wedstrijduitslagen	44
10	Bestuur en Commissies	52
11	Financieel overzicht	56
12	Sponsors	66
13	Colofon	67

In de tekst van dit jaarverslag zijn sommige woorden onderstreept. Dit zijn links naar filmpjes of websites ter verduidelijking van het betreffende onderwerp.

Foto omslag: Noordwijkse GC

Het bestuur heeft het genoegen u het verslag aan te bieden over het honderdvierde verenigingsjaar.

Bestuur

Willem Zelsmann, *president*

Jan Ede Kuipers, *vicepresident*

Caroline Huyskes-van Doorne, *penningmeester*

Richard Kooloos, *Duurzaam beheer*

Alfred Levi, *Marketing & Communicatie*

Dricus Prins, *Breedtesport*

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie

Telefoon 030 242 63 70

E-mail golf@ngf.nl

Website www.ngf.nl

Bezoekadres

Orteliuslaan 1041

3528 BE Utrecht

Postadres

Postbus 8585

3503 RN Utrecht

1 | Voorwoord

Verbetering op alle fronten

Vorig jaar begon ik mijn voorwoord met te zeggen dat ik de afgelopen jaren erg onder de indruk was van de inzet van de leden van de commissies, het bestuur en de federatiemedewerkers. Dat is nog steeds zo. Ik zou daar zeker aan willen toevoegen dat ik onder de indruk ben van de inzet van onze leden. De bereidheid te veranderen neemt toe, met zichtbare resultaten.

Er is nog veel te doen om ervoor te zorgen dat onze banen duurzamer worden, dat we bestaande en beginnende golfers langer vasthouden, dat we meer kinderen aan het golfen krijgen en de scores van onze Nederlandse talenten lager worden. Echter, op alle fronten zien we verbeteringen. Niet altijd in het tempo en de aantallen die we in onze gezamenlijke doelstellingen hebben geformuleerd. Of het nu de honderd clubs zijn die Players 1st gebruiken, de interesse voor de intensieve begeleidingsprogramma's voor Jeugd en Sportief Beleid, een te realiseren starttijdenplatform, de gunstige ontwikkelingen in de Green

Deal of de app GOLF.NL met meer dan 125.000 downloads. Allemaal zijn het signalen dat de NGF en haar leden hard werken aan een op de toekomst gerichte organisatie van onze golfsport.

De bereidheid te veranderen neemt toe, met zichtbare resultaten.

Daarnaast wil ik nogmaals benadrukken dat het goed is dat de NGF samenwerkt met waardevolle stakeholders: de NVG, de PGA Holland, de NGA, TIG Sports, ministeries, NOC*NSF en vele anderen. De NGF wil en moet samenwerken om vooruitgang te blijven boeken. Dat deden wij het afgelopen jaar en zullen wij ook in de komende tijd doen.

Wij hopen dat u terugkijkt op een jaar waarin de NGF zich weer tot het uiterste heeft ingespannen voor een optimale dienstverlening.

2 | Van het bestuur

Voor u het jaarverslag 2018 van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF). Het (wettelijk) verplichte financiële verslag verschijnt apart. Beide uitgaven geven uitgebreid en helder weer wat er in 2018 in het Nederlandse golf in het algemeen en bij de NGF in het bijzonder is gebeurd.

De NGF is in 1914 opgericht als Nederlandsch Golf Comité. In de jaren zeventig van de vorige eeuw is besloten de naam in Nederlandse Golf Federatie te veranderen. In het jubileumjaar 2014 werd het predicaat Koninklijk verleend. De federatie heeft inmiddels ruim 270 leden, veelal golfclubs. De doelstelling van de NGF is de bevordering van de golfsport in de breedste zin van het woord. Dit doet zij met commissies, vrijwilligers en een professioneel federatiebureau met veertig medewerkers (gemiddeld 32,4 fte, ultimo 2018). De directie van het bureau heeft een managementteam van zes personen.

Het federatiebureau is gevestigd aan de Orteliuslaan 1041 in de Utrechtse zakenwijk Papendorp.

In het beleidsplan 'Meer door Beter Golf', waaraan sinds 2016 gewerkt wordt, zijn, naast marketing &

communicatie, vier speerpunten benoemd. Hieronder beschrijven wij de belangrijkste zaken per speerpunt.

1. Topgolf

De focus binnen het hele NGF-topgolfprogramma ligt op het ontwikkelen van een goede basis en veel spelen. Het doel is spelers op te leiden die vol passie en ambitie goede scores willen en kunnen maken. Spelers die hard willen werken en trots zijn om voor Nederland uit te komen. Deze spelers worden niet alleen opgeleid door deskundige coaches, maar ook door elkaar. Door samen te trainen en te spelen.

Uitdaging

Spelers moeten voortdurend worden uitgedaagd. Zij moeten dag in dag uit met competitie en targets te maken krijgen. De selectieprogramma's zijn afgelopen jaren steeds verder geïntensiveerd, van één keer per week voor de C-selectie naar

Dewi Weber

bijna voltijds programma's voor Oranjespelers. De NGF-coaches hebben op deze manier beter zicht op de ontwikkeling van het talent. Over-coaching kan daarbij gemakkelijk een gevaar worden, daarom stimuleert de NGF spelers te experimenteren, ruimte te maken voor creativiteit en geeft het coachingsteam hun de vrijheid zich te ontwikkelen. Technologie is hierbij ondersteunend maar niet leidend.

De Nederlandse spelers maken progressie; het heeft echter tijd nodig. Zij maken kleine stapjes in de goede richting. Sinds 2016 zijn alle selecties met de

De NGF stimuleert spelers te experimenteren en ruimte te maken voor creativiteit.

gemiddelde score omlaaggegaan. Het doel is om in 2020 op een gemiddeld scoringsniveau te zijn waar de heren, dames, boys en girls in alle lagen meedoen in de top 8 van Europa. Zoals de ontwikkelingen er nu uitzien, gaan we dit halen hoewel er bij de heren nog werk aan de winkel is. Wat betreft techniek en inzet zien we dat er met name in de jongere selecties grote stappen worden gemaakt. Daar zijn we erg blij mee. Het coachingteam krijgt steeds meer ervaring en vult elkaar steeds beter aan.

Terugblik op 2018

Kijkend naar de ELTK's 2018 waren de behaalde resultaten in lijn met de verwachtingen: de heren eindigden op de 9e plaats, de boys op plaats 10, de dames op 11 en de girls op 8. De laatste dertig jaar zijn we op de ELTK's gemiddeld rond de 10e plaats geëindigd. Op individueel niveau zien we mooie resultaten bij **Jerry Ji** (1e in OrangeBall en 2e IEAK), **Dewi Weber** (Second stage LPGA en 27e WAGR), **Romy Meekers** (89e WAGR) en **Zhen Bontan** (132e). Bij de heren zijn we nog niet in de **Top 100**

WAGR maar met spelers als Jerry Ji, Nordin van Tilburg en Kiet van der Weele is dit wel de verwachting voor 2019. Vanzelfsprekend is de NGF trots op de geweldige resultaten van Anne van Dam en Joost Luiten. Anne van Dam wordt nog steeds door de NGF ondersteund met uitgebreide coaching (Maarten Lafeber) en een financiële bijdrage die mogelijk gemaakt wordt door NOC*NSF. Als laatste valt te vermelden dat Dewi Weber is toegetreden tot Golf Team Holland.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaam zijn blijft een belangrijk vereiste voor spelers die tourprofessional willen worden. Die vaardigheid wordt gestimuleerd binnen het programma. De spelers en de NGF zijn iedere dag samen bezig met het verbeteren hiervan wat niet alleen veel vraagt van de spelers maar ook van de coaches. De speler staat centraal in dit proces. Iedere speler ontwikkelt zich anders. De NGF gelooft daarom in een individuele aanpak en intensieve samenwerking met coaches, homepro's en -clubs om een speler te helpen zijn of haar doelen te bereiken. Niet onbelangrijk hierbij is de rol van de NGF-coach; deze is verantwoordelijk voor het opstellen van het opleidingsplan, het monitoren van de ontwikkeling van een speler en het coördineren van de samenwerking en communicatie tussen alle bij een speler betrokken partijen. Dit moet gaan bijdragen tot het realiseren van de droom dat in 2024 een Nederlandse golfer of golfster een medaille wint op de Olympische Spelen.

2. Jeugd

In totaal hebben zo'n 12.000 kinderen die nog niet golfen, een golfclubje in de handen gehad in 2018. Het RAAK!-funpark was aanwezig bij het EK Hockey in Amstelveen, The Finals in Ahoy Rotterdam, het Tina Festival in attractiepark Duinrell, de stadsspelen in Den Haag en natuurlijk de ING Private Banking Golfweek en het KLM Open. Op kleinere schaal kwamen kinderen in contact met golf tijdens de Koningsspelen.

Het RAAK!-funpark is een schitterend pri-instrument waarmee de NGF de veelzijdigheid van golf voor kinderen op een perfecte manier kan etaleren. Het bestuur onderkent dat deze activiteiten en de inspanningen van bureaumedewerkers en vrijwilligers niet op korte termijn zullen leiden tot een belangrijk doel: meer juniorleden op golfclubs. Ook in 2018 is het aantal jeugdspelers weer gedaald. In 2019 wordt er een intensief begeleidingstraject gestart voor golfclubs die kiezen voor jeugd. Hiermee denken we op deze clubs jeugd-golf integraal onderdeel van het beleid te kunnen maken wat zorgt voor een langetermijnbeleid op het gebied van jeugd.

In totaal hebben zo'n 12.000 kinderen die nog niet golfen, een golfclubje in de handen gehad in 2018.

3. Duurzaam beheer

Ook dit jaar is er weer een aantal Regionale Golf & Groen workshops georganiseerd door de Golfalliantie (NGF, NGA en NVG). Tijdens deze workshops gingen beheerders van golfbanen (baancommissies, clubmanagers, (hoofd)greenkeepers en bestuurders/directies) op een interactieve manier met elkaar in gesprek. De eerste workshop vond plaats op de Utrechtse GC De Pan.

Het thema 'Geel is het nieuwe groen' heeft het afgelopen jaar het nodige stof doen opwaaien. Het gaat erom dat de kwaliteit anders wordt, niet minder. Hierbij geeft iedere individuele baan op basis van haar natuurlijke grondslag invulling aan die verande-

ring. De boodschap tijdens de workshop was helder: als je baanonderhoud duurzaam wil maken, moet je vaak door de zure appel heen. Hou je daarom bewust bezig met je plan. Dit verloopt langzaam omdat het voor de lange termijn is. Het is belangrijk vooraf vast te stellen wat acceptabel is: welk ambitieniveau streven we na op onze baan, welke schade tolereren we en waar trekken we de grens? De eerste focus is planmatigheid. Maak een plan en begin niet ad hoc met het doorvoeren van veranderingen. In de tweede plaats: kijk goed naar de biodiversiteit op het terrein, 'volg de natuur'.

Al met al is duurzaam beheer geen gemakkelijke materie. Het is een zaak van vallen en opstaan, van het doen van onderzoek en het delen van best practices. Het belang van onderzoek is onderstreept met de aanstelling van Bernd Leinauer als buitengewoon hoogleraar Turfgrass Ecology aan de Wageningen University & Research.

De werkgroep Public Affairs heeft in 2018 veel werk verricht. Het behartigen van de belangen van golf in het algemeen en de NGF in het bijzonder is een belangrijk onderdeel van het beleid. De NGF wil de feiten over golf helder presenteren. Daarom heeft de federatie een onderzoek laten uitvoeren naar de economische, sociaalmaatschappelijke en ecologische waarde van golf. De uitkomsten hiervan helpen om de positieve kanten van golf over het voetlicht te brengen bij externe stakeholders (politiek en belanghebbende derden). Vanuit dit belang van public affairs richt deze ad-hocwerkgroep zich onder andere op actuele politieke thema's, zoals de Natuurschoonwet, btw-vrijstelling en de Green Deal Sportvelden. De afdeling Duurzaam beheer heeft de afgelopen jaren relaties opgebouwd met diverse externe stakeholders, zoals Vogelbescherming Nederland, de Vlinderstichting, de Natuur en Milieufederaties (NMF) en drinkwaterbedrijven (Vewin). Zij neemt het voortouw in het verder ontwikkelen van dit soort relaties en in het aangaan van de dialoog met de samenleving op nationaal niveau.

De opmars van het kwaliteitssystemeem GEO heeft zich onverminderd voortgezet. 133 golfbaanbeheerders werken inmiddels actief met het programma. Daarvan zijn er 95 gecertificeerd. De doelstelling van de NGF voor 2018 is daarmee gehaald. Ook zijn de nodige aanpassingen doorgevoerd, zodat de criteria voor het GEO-keurmerk nog beter in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving op het gebied van natuur en milieu. Ook bij hercertificering wordt naar deze aangepaste criteria gekeken.

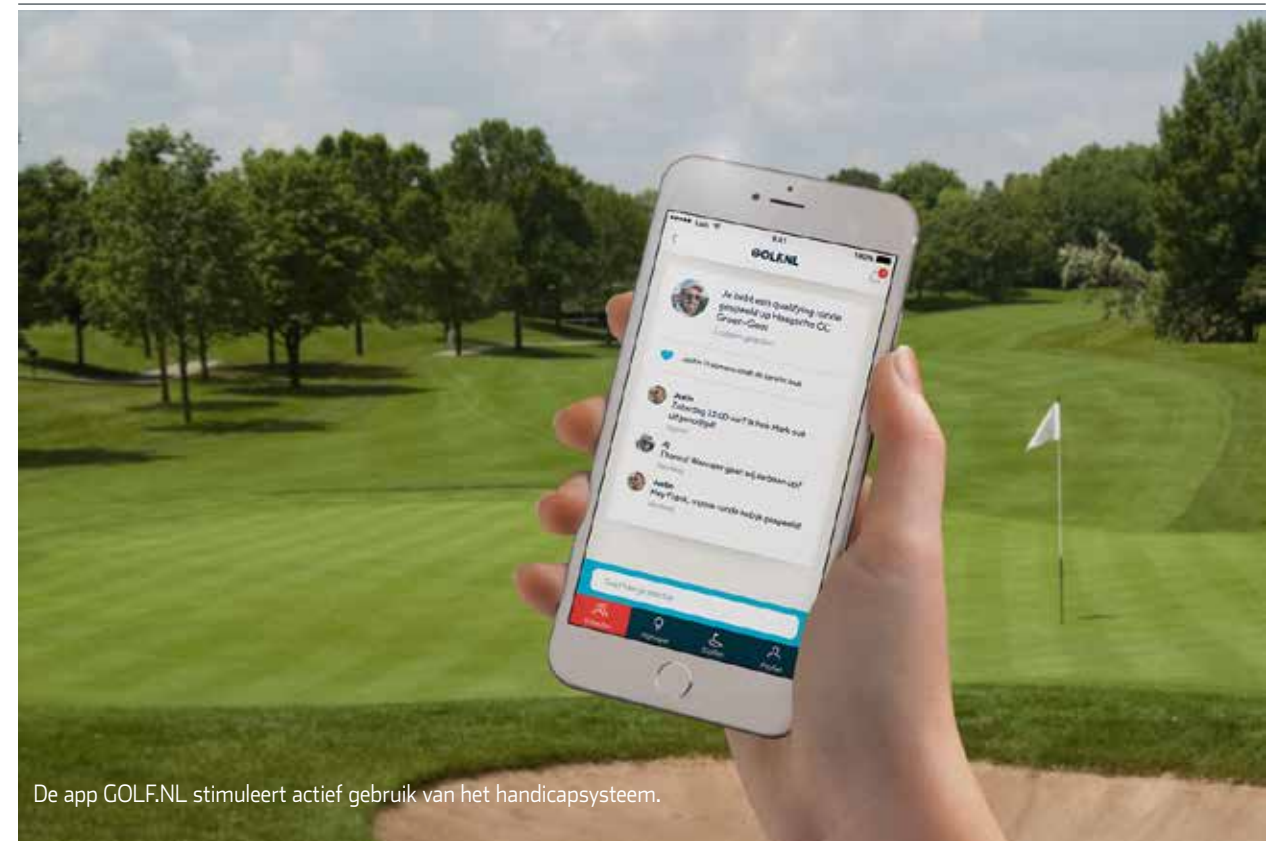
Er is een tweede monitoring geweest van het pesticidegebruik in het kader van de Green Deal Sportvelden. De respons was goed; maar liefst 81% procent van de beheerders heeft het gebruik geregistreerd. De komende jaren moet de golfsector een vermindering van het gebruik laten zien. Ook in 2019 vindt monitoring plaats.

De NGF heeft bepaald dat met ingang van 2018 NGF-wedstrijden alleen nog gespeeld worden op banen die actief bezig zijn met GEO. Daarbij heeft de NGF op verzoek van NOC*NSF een voortrekkersrol in het Green Deal-project genomen. De leiding hiervan ligt in handen van Geert Cuperus, procesbegeleider van de Golfalliantie. Daarbij is ook toegewerkt naar koppeling van de Green Deal aan het Sportakkoord.

4. Sportief Beleid

Steeds meer clubs zien in dat sportief beleid een noodzakelijk, integraal onderdeel van hun strategie moet zijn. Sportieve programma's zorgen ervoor dat mensen beter sociaal integreren en een beter spelniveau krijgen waardoor ze minder snel geneigd zijn hun lidmaatschap op te geven. Dat moet op den duur tot een verdere groei van het aantal leden kunnen leiden. Clubs en banen met een goed sportief beleid zien vaak dat het aantal geboekte lessen – individueel of in groepsverband – toeneemt en de deelname aan wedstrijden groeit.

Beter spelen is meer plezier; de clubs en de NGF moeten blijven benadrukken dat dit een belangrijk

De app GOLF.NL stimuleert actief gebruik van het handicapsysteem.

argument is om nog meer mensen (beter) te leren golfen. Een tool die daarbij zeker helpt, is de app GOLF.NL. Er zijn nu ruim 125.000 mensen die deze hebben gedownload. De app stimuleert actief gebruik van het handicapsysteem en zorgt voor meer plezier dankzij een actieve speelsterkte. In 2019 zet de NGF vol in op verdere groei. Er wordt geïnvesteerd in een verdere verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van de functionaliteiten van de app.

Samenwerking

Een sport die volop in beweging is, die zichzelf waar nodig vernieuwt, kan niet zonder stakeholders. Met de NVG is in het afgelopen jaar goed samengewerkt. Het voortdurende onderzoek onder golfers (Players 1st), de Nationale Open Golfdagen, de Albert Heijn Sportactie en de Green Deal Sportvelden zijn daar sprekende voorbeelden van. De NGF en NVG hebben de eerste plannen gemaakt om in 2018 een gezamenlijk systeem voor het ontsluiten en boeken van starttijden in Nederland te lanceren. Helaas heeft dit project veel vertraging opgelopen.

Met de NVG en vanzelfsprekend ook met PGA Holland wordt veel tijd besteed aan het verder verbeteren en uitbreiden van de opleidingen voor golfprofessionals.

De Green Deal stond centraal bij de samenwerking met de NGA. Een medewerkster van het federatiebureau verzorgt het secretariaat van de NGA.

Sponsors

De samenwerking tussen ING Private Banking, de NGF en het KLM Open is in november tot in ieder geval eind 2020 verlengd. ING Private Banking blijft daarmee de trotse hoofdsponsor van het Nederlandse golf.

Na drie succesvolle sponsorjaren wil ING Private Banking samen met de NGF, KLM en organisator TIG Sports de golfsport verder blijven vernieuwen. Daarnaast heeft ING Private Banking de ambitie om vanuit het thema 'Handicap omlaag, spelplezier omhoog' het spelplezier van golf liefhebbers te vergroten.

Jeroen Stevens, directeur NGF: "Heel fijn dat wij de samenwerking hebben verlengd tot eind 2020. Sinds de introductie in 2015 heeft ING Private Banking een concrete, inhoudelijke bijdrage geleverd aan het vooruithelpen van de golfsport. Met de verlenging komt er nog meer nadruk te liggen op het verbeteren

Met de verlenging komt er nog meer nadruk te liggen op het verbeteren van het spelniveau van alle golfers in Nederland.

van het spelniveau van alle golfers in Nederland. Iets dat naadloos aansluit op de visie van de NGF. Wij kijken dan ook met bijzonder veel plezier uit naar de komende twee jaar."

De afgelopen jaren waren de samenwerkingen tussen Acushnet, Ricoh en Monte Rei Golf & Country Club en de NGF zo goed, dat ze in december besloten hebben om per januari 2019 hun samenwerkingen voor een jaar te continueren.

De NGF prijst zich gelukkig met de sponsors ING Private Banking, Deloitte, TeamNL, Monte Rei, Titleist-Footjoy en Ricoh. Daarnaast zijn er bedrijven en personen die de activiteiten rondom Golf Team Holland financieel ondersteunen in de vorm van The Patrons en een actieve businessclub.

Leden

Als nieuwe leden traden toe Stichting Golf The Links Valley (9 holes) en Bernardus (18 holes). Golfmannen.nl zegde in januari het predicaat Geassocieerd op, CB&I GC, Young Gentlemen GC, Amsterdamsche Senior Golf Society en GC De Bakker deden dat eind december. GC Beemster veranderde haar naam in GC Kavel II Beemster.

Jubilea

Veel clubs vierden in 2018 een jubileum, waarbij vooral het honderdvijfentwintigjarige bestaan van de Koninklijke Haagsche G&CC en het negentigjarige bestaan van GC De Dommel en Noord-Brabantsche GC Toxandria vermelding verdienen. Acht clubs besteedden aandacht aan hun zilveren jubileum: Doornse GC, GC Driene, GC Vught, GC Welschap, Valkenswaardse GC, GC Hitland, GC De Haenen en GC De Vijf Margen.

Golf Awards

In december was de traditionele uitreiking van de Golf Awards in Noordwijk. Tien sponsors en 350 gasten maakten dit evenement tot een groot feest, in de geweldige ambiance van Huis ter Duin. Er waren winnaars in verschillende categorieën: Joost Luiten (golfer van het jaar), Anne van Dam (golfer van het jaar), Jerry Ji (talent van het jaar), Domburgsche GC (golfbaan van het jaar), André van der Woude (greenkeeper van het jaar), Mark Reynolds (professionaal van het jaar), Daphne van Houten (fysiek beperkte golfer van het jaar) en Rob Golin (golfpers-prijs van het jaar).

Algemeen

Tijdens de twee Algemene Ledenvergaderingen liet het bestuur zien dat dit jaar in het teken stond van positieve voortuitgang en lichte groei in de golfsport. Een terugblik op het afgelopen jaar liet zien wat de effecten zijn van een gefocust beleid.

Clubs en banen waren in 2018 betrokken bij diverse acties:

- De AVG-wetgeving die per 25 mei in werking trad.
- De btw-vrijstelling in de sport: deze regeling is van invloed op stichtingen en verenigingen per 1 januari 2019.
- Het aannemen van het Tuchtreglement Seksuele intimidatie op clubs. Het is van belang dat alle leden van de NGF het SI-Reglement implementeren.
- Natuurschoonwet: met de huidige stand van zaken betekent het dat een aantal golfbanen eruit zal vallen, een aantal een extra inspanning moet leveren en een aantal banen onveranderd binnen de wet valt.
- Het verzoek om mee te werken aan het onderzoek van Gosta en de monitoring van de Green Deal Sportvelden. Deelname aan deze onderzoeken versterkt de vertegenwoordiging richting de overheid.

- De workshop voor nieuwe golfbaanmanagers en besturen: Besturen in golf.

Het afgelopen jaar stond ook in het teken van de lopende ontwikkeling rondom de NGF-pas; deze zal begin 2019 in de app GOLF.NL beschikbaar zijn. De nieuwe Centrale Ledendatabase is in gebruik genomen, iedere golfer krijgt vanaf 2019 een uniek nummer.

Wat betreft de golfers van Stichting Golfsport, de regeling eerder besproken tijdens de bijeenkomsten en Algemene Ledenvergadering in 2017 wordt verlengd naar 2021. Vanaf 2019 worden er geen nieuwe clubs meer toegelaten die golfers kunnen registreren via Stichting Golfsport. Daarnaast blijft de regeling van kracht dat individuele golfers zich niet meer direct kunnen registreren bij de Stichting Golfsport. Dit is al beleid sinds 2013.

Tijdens de vergaderingen kwamen ook de speerpunten van het NGF-beleid aan bod.

De Algemene Ledenvergadering van 1 december 2018 kende een vernieuwde opzet: voorafgaand werd een elftal parallelsessies georganiseerd. In elk van deze sessies werden relevante onderwerpen besproken waarvoor bestuursleden zich vooraf konden inschrijven.

In het verslagjaar overleed Jeff Collinge, Gouden Speld-drager.

Het bestuur heeft in het afgelopen jaar een zelf-evaluatie uitgevoerd. De aanleiding hiervoor zijn de eisen van minimale kwaliteit die NOC*NSF via de verdeling van de Lottogelden aan haar leden oplegt. Het bestuur grijpt deze verplichting aan om jaarlijks zijn performance en onderlinge samenwerking te toetsen. Uit deze evaluatie die onder begeleiding van NOC*NSF heeft plaatsgevonden, komen de volgende actiepunten voor het bestuur naar voren:

- De bestuursfilosofie van de NGF wordt beter beschreven en vastgelegd in combinatie met de functiebeschrijvingen van de individuele bestuurders.

- Er wordt een leiderschapstraject gestart om de rolinvulling tussen bestuur, bureau en vrijwilligers te optimaliseren.
- Er wordt een leden- en medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden om meer inzicht te krijgen in de behoeften van het bureau en de leden.

Voor alle bestuursleden is een rooster van aftreden opgesteld, waarbij (her)benoeming steeds plaatsvindt voor een periode van drie jaar, met een maximum benoemingstermijn van zes aaneengesloten jaren. Alle functiebeschrijvingen zijn openbaar gemaakt via de website NGF.nl.

Rooster van aftreden NGF-bestuur

	benoeming	herbenoeming	aftreden
Willem Zelsmann, <i>President</i>	2014	2017	2020
Jan Ede Kuipers, <i>Vicepresident, Regels en handicapping</i>	2015	2018	2021
Caroline Huyskes, <i>Penningmeester</i>	2017	2020	2023
Dricus Prins, <i>Breedtesport</i>	2015	2018	2021
Richard Kooloos, <i>Duurzaam!Golf</i>	2017	2020	2023
Liz Weima, <i>Topsport en Jeugd</i>	2014	2017	2018
Alfred Levi, <i>Marketing en Communicatie</i>	2016	2019	2022

3 | Jaaroverzicht 2018

Golf kun je het hele jaar door beoefenen. Het kalenderjaar van de NGF omvat hierdoor veel data en gebeurtenissen. De gedenkwaardigste staan in deze tijdlijn.

GOLF RAAK!

- Ruim 12.000 kinderen zijn in aanraking gekomen met golf op evenementen tijdens onder meer de ING Private Banking Golfweek, KLM Open, Champions Trophy, Jeugd Vakantieland, Koningsdag Groningen en de aankomst van de Volvo Ocean Race in Den Haag.
- Bij 10 clubs het RAAK!-Funpark opgezet voor lokale golfpromotie.

ALGEMEEN

Duurzaamheid

- 95 golfbanen GEO-gecertificeerd en 38 golfbanen OnCourse.
- 201 deelnemers aan het Nationaal Groen & Golf symposium.
- 88 deelnemers aan de TuRF-kennisdag.
- Committed to Birds-workshops met in totaal 70 deelnemers.
- Regionale Golf & Groen workshops op 4 locaties.
- 3 aannemers ontvingen het GEO-Recognised Service Provider-label voor 2019: Vos Ruinerwold, Oosthoek Groep en De Enk Groen & Golf.
- De monitoring gewasbescherming leverde een respons op van 81%, marginaal hoger dan het jaar ervoor. Doelstelling blijft 100% respons.
- GEO- en Agronomieseminars tijdens KLM Open met in totaal 189 deelnemers.
- Introductie van het handboek 'Kwaliteit golfbanen'.
- Onderzoek door TuRF/WUR naar het voorkomen van onkruiden vordert.

Clubontwikkeling

- Meer dan 100 clubs werden ondersteund bij Sportief Beleid, **Players 1st**, Jeugd & Familie, marshalling en senioren-golf door bezoeken, cursussen en workshops.
- In samenwerking met de Koninklijke Haagsche G&CC werd er een grootschalig onderzoek gedaan naar de kritische succesfactoren van jeugd-golf.
- Promotie van de golfsport: meer dan 5.000 mensen kregen een gratis golfles op De Golf Academie on Tour tijdens de ING Private Banking Golfweek, het KLM Open en de Volvo Ocean Race.

JANUARI

22 januari
Nationale Bijenstrategie
 NGF-bestuurslid Richard Kooloos committeerde de NGF aan de Nationale Bijenstrategie met zijn handtekening, in het bijzijn van minister Carola Schouten.

31 januari
Het Nationaal Golf Congres
 Een recordaantal vertegenwoordigers van clubs en banen bezocht het Nationaal Golf Congres & Beurs met als thema 'Golfgeluk'.

FEBRUARI

1 februari
Nieuwe teamsamenstelling
 Sinds 1 februari leidt Niels Dokkuma de afdeling Duurzaam beheer en sinds 1 mei versterkt Koert Donkers de afdeling.

2 februari
Start voorbereidingen golfregels 2019
 Per 1 januari 2019 werden de nieuwe golfregels van kracht. Tot die tijd moest er nog veel gebeuren, zoals het vertalen en herzien van regelmaterialen en het opleiden en informeren van golfers, regelcommissies en referees.

21 februari
Samen golf toegankelijker maken voor mensen met een beperking
 Fonds Gehandicaptensport en de NGF introduceerden het Sportfonds Golf om de golfsport toegankelijker te maken voor sporters met een beperking.

MAART

20 maart
Wereldhandicapsysteem
 De NGF is nauw betrokken bij de ontwikkeling van het wereldhandicapsysteem dat in 2021 zal ingaan.

APRIL

3 april
De Koninklijke Haagsche 125 jaar!

24 april
GolfMarkt #12: Golf in het digitale tijdperk

28 april
ALV legt nadruk op uitbouwen en versterken
 De ALV in het voorjaar kenmerkte zich door een terug- en vooruitblik op de vele ontwikkelingen in de golfsport.

MEI

12 mei
Bird Watching Day 2018
 Maar liefst 176 verschillende vogelsoorten en in totaal 3.460 vogels werden er geteld tijdens de Bird Watching Day.

25 mei
AVG
 Sinds 25 mei is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht.

27 mei
Finale NGF Competitie
 Titelprolongatie voor Heren Houtrak en herovering door Dames Noordwijk.

JUNI

1 juni
ING Private Banking Business Boost
 Tijdens de ING Private Banking Golfweek vond de tweede editie plaats van de ING Business Boost, een boeiende en interactieve masterclass die uitdaagt op een andere manier naar het besturen van een club te kijken.

6 juni
NGF Zomeroverleg
 Tijdens de ING Private Banking Golfweek hield de NGF haar jaarlijkse Zomeroverleg voor clubs en banen.

8 juni
Uitreiking GEO-certificaten

In de afgelopen maanden is de GEO-vlag bij diverse banen gehesen.

27-30 juni
Toekomstige wereldtop op de 'oude' Haagsche

Op de Koninklijke Haagsche G&CC werd het individueel Europees Amateur Kampioenschap voor heren gespeeld.

28 juni
Lancering Sportakkoord

Minister Bruins stuurde het Sportakkoord naar de Tweede Kamer ter bespreking tijdens het Algemeen Overleg Sportbeleid.

JULI

27 juli
Oranjespelers klaar voor het WK

Dit tweejaarlijkse wereldkampioenschap werd gespeeld op Carton House (bij Dublin) in Ierland.

AUGUSTUS

2 augustus
Lauren Holmey en Jerry Ji naar de Jeugd Olympische Spelen

De twee Oranjespelers Jerry Ji en Lauren Holmey vertegenwoordigden Nederland tijdens de Jeugd Olympische Spelen (YOG) in Buenos Aires.

Walter Haandrikman, NGF-vrijwilliger van het jaar 2018.

Beeld: Sandra Lopulalan

SEPTEMBER

12 september
Hoe staat het met topgolf in Nederland?

Tijdens de jaarlijks terugkerend informele persbijeenkomst met bondscoach Maarten Lafeber, op de vooravond van het KLM Open, is een terugblik gegeven op de resultaten van het afgelopen jaar.

15 september
NGF-vrijwilliger van het jaar

In het NGF Crew Café op het KLM Open werd de prijs voor 'NGF Vrijwilliger van het jaar' uitgereikt aan Walter Haandrikman.

16 september
KLM Open

Ashun Wu won de 99e editie van het KLM Open.

16 september
Uitreiking GEO-certificaten tijdens KLM Open 2018

GC De Compagnie, GC Golf-residentie Dronten, Golfbaan Kasteel Engelenburg en Golfclub De Haar.

20 september
Workshop aanpassing btw-sportvrijstelling

Tijdens deze informatiebijeenkomst in samenwerking met Deloitte werden ruim honderd aanwezigen geïnformeerd over de nieuwe regeling.

27 september
Gratis juridisch advies voor golf

Clubs en banen die lid zijn van de NGF kunnen gratis en onbeperkt gebruikmaken van de DAS juridische adviesdesk voor de sport.

Ashun Wu won de 99e editie van het KLM Open.

OKTOBER

8 oktober
Fairwaystrokes stopt

11 oktober
GolfMarkt#13 - Blik vooruit

12 oktober
Jerry Ji schrijft golfhistorie voor Nederland

Jerry Ji won de bronzen medaille op de Jeugd Olympische Spelen in Buenos

NOVEMBER

22 november
ING Private Banking blijft trotse hoofdsponsor van het Nederlandse golf

De samenwerking tussen ING Private Banking, de NGF en het KLM Open is verlengd tot in ieder geval eind 2020.

Aires. Hij schreef daarmee geschiedenis: nooit eerder won een Nederlandse golfer een medaille op een Olympisch evenement. De NGF is trots op Jerry!

DECEMBER

1 december
De ALV in een nieuw jasje
Voorafgaand aan de ALV werd een elftal parallel-sessies georganiseerd met relevante onderwerpen.

4 december
Recognized Service Provider label

Tijdens het Nationaal Golf & Groen symposium is het Recognized Service Provider label voor 2019 uitgereikt aan Oosthoek Groep, De Enk Groen & Golf en Vos Ruinerwold.

13 december
Anne van Dam en Joost Luiten golfers van het jaar 2018

Beiden wonnen dit golfseizoen een of meerdere toernooien op het hoogste niveau.

19 december
Deelnemers NGF Familietoernooi golfen geld in het laatje

De jaarlijkse bijdrage aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur is namens alle deelnemers van het NGF Familietoernooi overhandigd door de NGF C-selectie.

Jerry Ji

4 | Eregalerij

Ereleden

Mevr. A.E. Eschauzier-Schiff
W.E.L. Mangelaar Meertens
R.H.B. Olland
R. Pfeiffer
J.K. van Soest
J.W. Verloop

Leden van Verdienste

P.J.J.Th. Aalders
Mevr. H.N.L. Boreel-van Riemsdijk
R.J. Derksen
R.E. van Erven Dorens
H.L. Heyster
Mevr. J.E. Heyster-de Witt Puyt
J.B.C. Nolte
Mevr. J.G.M. Brakema-van Rhijn
F.G.S.M. Schul
A.C. Strumphler

Gouden Speld-dragers

A. Amsing
Mevr. E.A. Arendsen de Wolff-Exalto
W. Besseling
B.N.L. Bult
J.P. Collinge
K.S. Feitsma
Mevr. A.W.M. van Hagen-Grimbergen
G.L. van Hoogstraten
Mevr. E.H. de Kempnaer-van Roggen
Mevr. A. Kemper
W.A.M. Luiten
J.M. Moret
Mevr. A.E. van der Ploeg-Schonbeck
T. Poggio
J.M.F.E. van Rooy
Mevr. Th. Slooter-Kuipers
T.F.N. Sluiter
W.F. Smit
E. Viswat

5 | NGF-Commissies

Sinds de oprichting in 1914 hebben vrijwilligers een grote rol gespeeld bij het bepalen en uitvoeren van het beleid van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie. Ook nu de golfsport in Nederland en daarbuiten een transitie doormaakt, blijkt de inbreng van leden van commissies van grote waarde. Golf in het algemeen en de NGF in het bijzonder profiteren van hun vaak specifieke kennis en grote inzet. Zonder het werk van vrijwilligers in besturen, commissies en werkgroepen zouden veel clubs niet of nauwelijks bestaansrecht hebben.

De NGF heeft ook in het afgelopen jaar de samenwerking tussen de vrijwillige en professionele krachten van het federatiebureau enorm gewaardeerd. Hier een overzicht van de verschillende NGF-commissies en hun werkzaamheden in 2018.

De **Wedstrijdcommissie** is zeer actief. Het afgelopen jaar organiseerde de commissie de landelijke NGF-wedstrijden en -kampioenschappen met hulp van bureaumedewerkers Willem Vork en Bas Friedericy. Ook werd dit jaar een groot internationaal

toernooi georganiseerd op de Koninklijke Haagsche G&CC: het Individueel Europees Amateur Kampioenschap. Landgenoot Jerry Ji veroverde een fantastische gedeelde tweede plaats.

Verder zorgde de commissie ervoor dat bij elke wedstrijd NGF-referees aanwezig waren om zeker te stellen dat alles volgens de regels verliep en deelnemers in de baan te helpen. De NGF-wedstrijdkalender telt het indrukwekkende aantal van ruim zestig wedstrijden. De nadruk ligt op topgolf: de Nationale Kampioenschappen Stroke- en Matchplay. Nagenoeg elke

leeftijdscategorie heeft zijn eigen titelstrijd. Denk aan alle jeugd-NK's en de NK's voor Senioren (50+), Super Senioren (65+) en Mid Amateurs (30+). Golfers met (fysieke) beperkingen komen ook aan bod.

Regelautoriteit R&A heeft in samenwerking met de United States Golf Association (USGA) de nieuwe regels gelanceerd die zijn ingegaan op 1 januari 2019. Dit waren de activiteiten van de **Handicap- en Regelcommissie** om de clubs en de golfers op dit gebied zo goed mogelijk te informeren:

Vlotter spel met Ready Golf

- vertaling van de spelerseditie van de golfregels;
- het plaatsen van de Nederlandse vertaling van de spelerseditie in de Rules of Golf 2019 app;
- vertaling van de plaatselijke regels, de regels voor de baaninrichting en de regels rondom wedstrijden;
- herziening van de examens voor beginnende golfers;
- herziening van het boek 'Golfregels voor startende golfers' en het 'Oefenvragenboek';
- aanpassing van de informatie over de golfregels op de websites van de NGF;
- organisatie van zeven symposia waar de nieuwe golfregels aan ruim 650 regelcommissieleden

- op praktische wijze werden gepresenteerd;
- beschikbaar stellen van materialen via het NGF Informatieplein aan de clubs voor het overdragen van de golfregels;
- vertaling van 25 filmpjes waarin de belangrijkste wijzigingen van de golfregels worden uitgelegd.

De overige activiteiten van de Handicap- en Regelcommissie:

- toezicht houden op de golfregels, plaatselijke regels en baaninrichting;
- verdere ontwikkeling van de app GOLF.NL; het aantal downloads is gestegen van 60.000 begin 2018 naar ruim 100.000 aan het einde van het jaar.
- lancering van Ready Golf in

- Nederland; dit hebben de clubs en banen goed opgepakt;
- bijhouden van de stand van zaken rond het World Handicap System dat waarschijnlijk in 2021 wordt ingevoerd in Nederland;
- Het verzorgen van cursussen

Clubs en banen hebben Ready Golf goed opgepakt sinds de lancering in Nederland.

- voor handicap-, baan- en wedstrijdcommissies van clubs op het gebied van baaninrichting, handicapping, wedstrijdorganisatie en course rating;
- begeleiding van clubs bij de jaarlijkse herziening van handicaps van hun leden.

Er is strenger gekeken naar het bijhouden van de juiste handicap van categorie-1-spelers en met name selectiespelers en spelers die deelnemen aan NGF-wedstrijden. Naar aanleiding van controles zijn er schorsingen en waarschuwingen gegeven.

Met de **Commissie Course Rating** heeft de Handicap- en Regelcommissie de scores van spelers van par-3-banen op eigen baan en andere banen geanalyseerd en geëvalueerd. Er is een betere formule gevonden voor het vaststellen van de course en slope rating. Zo zijn de par-3-banen beter vergelijkbaar met de grote banen. In 2019 krijgt een aantal par-3-banen een nieuwe handicap-tabel.

Er is op ruim 36 banen een course en slope rating vastgesteld. Deze zijn uit te splitsen in:

- 23 banen/clubs met een periodieke rating conform de USGA-licentie en het meerjarenoverzicht course rating;
- twee banen/clubs die op verzoek en na analyse van scores een her-rating hebben gekregen;
- twee nieuwe banen.

- vier nieuwe par-3-banen;
- vijf banen met een of meerdere gewijzigde/gerenoveerde holes;
- op 14 par-3-banen is een pilot-rating gedaan voor het testen van de aangepaste rating formule van par-3-banen;
- voor 7 banen is een winterrating gedaan op aanvraag.

In maart en april zijn twee cursussen 'Wegwijs in Course Rating' gehouden. Daarin kregen baancommissarissen, handicapcommissies en greenkeepers inzicht in de invloed die onderhoud van en wijzigingen in de baan kunnen hebben op de course en slope rating.

Er zijn drie bijscholingsdagen voor alle course raters georganiseerd om de kennis van het USGA Course Rating System up-to-date te houden. Twee commissieleden hebben in mei deelgenomen aan het USGA Course Rating Seminar in Wenen.

Er is een tweetal bijeenkomsten georganiseerd voor beheerders van par-3- en par-3/4-banen om de analyse van scores van spelers op deze banen met hen te delen. Daarnaast is onderzocht of aanpassing van de formule voor de rating van deze banen nodig is. Doel van mogelijke aanpassing van de ratingformule is om de handicaps en scores op deze banen beter vergelijkbaar te maken met standaardbanen.

2.450 competitie-teams zijn in het voorjaar in verschillende afdelingen de strijd met elkaar aangegaan.

Het totaaloverzicht course rating in Nederland 2019-2029 is op het NGF Informatieplein geactualiseerd.

De **Commissie Competitie** meldt dat er in 2018 wederom sprake was van een stijging van het aantal teams. In totaal zijn 2.450 teams in het voorjaar in verschillende afdelingen de strijd met elkaar aangegaan. De vanaf 2016 ingezette verschuiving naar 'minder-holes-competitie', dat wil zeggen de verschuiving van de 36-holes- naar de 27-holes-competities bij de volwassenen en van de 27-holes- naar de 18-holes-competities bij de senioren, ging onverminderd door in 2018.

De Dames Standaard 36-holes Afdeling en de Dames Reserve 36-holes Afdeling zijn tot één Dames 36-holes Afdeling samengevoegd. De tweede teams worden vanaf 2019 ingedeeld in poules waarin ook de eerste teams zitten. Dit om de competitiviteit te verhogen en de krachtsverschillen

De NGF Najaarstour is een succesvolle competitie die de komende jaren niet meer weg te denken valt.

tussen de teams te verminderen in de Dames 36-holes-competitie.

Het ingevoerde teamelement in de 18-holes-competitie, namelijk

een 9-holes-greensome, is goed bevallen en wordt gecontinueerd. De gelijktijdig ingevoerde gewijzigde puntentelling kende daarentegen haken en ogen. Deze worden voor 2019 weggenomen door het individuele resultaat weer sterk mee te laten tellen.

De NGF Najaarstour bevestigde zijn bestaansrecht in 2018. Er was een verdubbeling van het aantal teams en er deden golfers uit verschillende doelgroepen mee: man/vrouw, jong/oud, goed/minder goed, pro/amateur. Inmiddels zijn er al ruim honderd teams. De landelijke winnaar, het team van GC Almeerderhout,

bestond uit tweemaal een vader-zooncombinatie. Kortom, een succesvolle competitie die de komende jaren niet meer weg te denken valt.

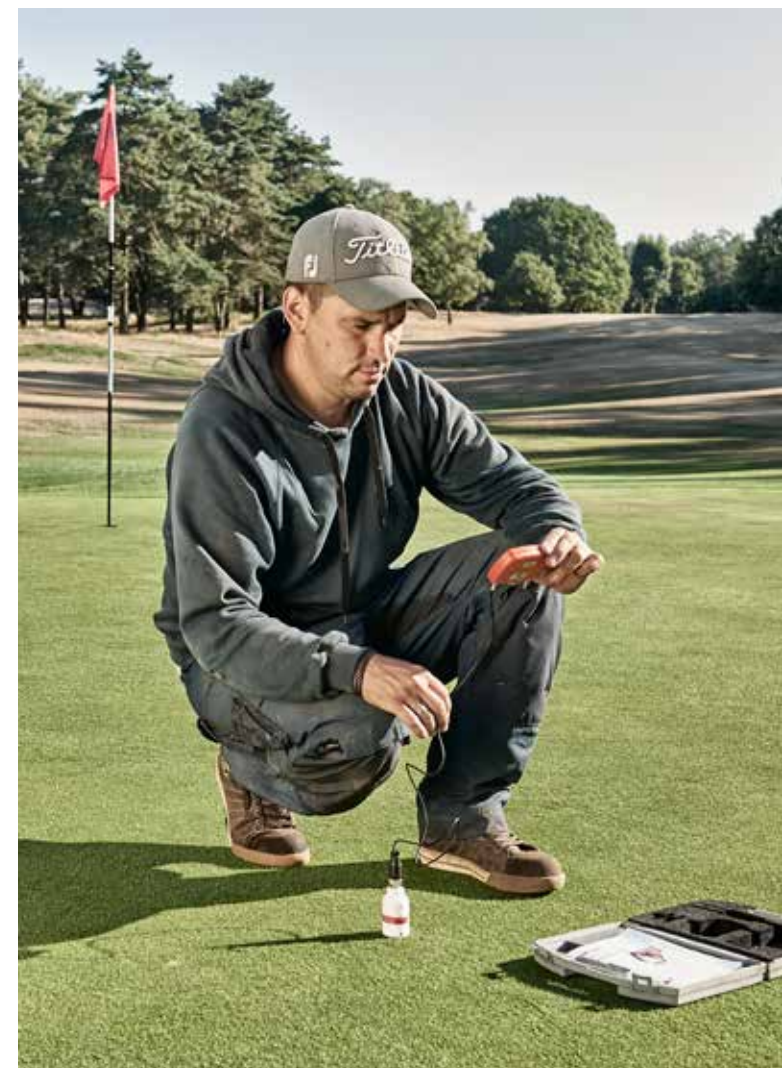
De **Commissie Duurzaam!Golf** heeft als taak strategisch mee te denken over duurzaam beheer, een belangrijk speerpunt van het NGF-beleid. In het afgelopen jaar kreeg de Werkgroep Public Affairs daarbij steeds meer gestalte. Samen met andere stakeholders, zoals de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties (NVG), houdt deze werkgroep zich onder meer bezig met het betrekken van belanghebbenden, waaronder de

politiek, door haar beleid uit te leggen en de positieve kanten van de Nederlandse golfsport onder de aandacht te brengen. Vanuit dit belang van public affairs richt deze ad-hocwerkgroep zich op actuele politieke thema's, zoals de Natuurschoonwet, btw-vrijstelling en de Green Deal Sportvelden.

Dit waren onder meer de ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beheer in 2018.

- De opmars van het kwaliteitszorgsysteem GEO heeft zich onverminderd voortgezet. 133 golfbaanbeheerders werken inmiddels met het programma. Daarvan zijn er 95 gecertificeerd.

Per 2018 worden NGF-wedstrijden alleen nog gespeeld op banen die actief bezig zijn met GEO.

De doelstelling van de NGF voor 2018 is daarmee gehaald. Ook zijn de nodige aanpassingen doorgevoerd zodat de criteria voor het GEO-keurmerk nog beter in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving op het gebied van natuur en milieu. Ook bij hercertificering wordt naar deze aangepaste criteria gekeken.

- De NGF heeft bepaald dat per 2018 NGF-wedstrijden alleen nog worden gespeeld op banen die actief bezig zijn met GEO.
- De commissie heeft samen met GEO een nieuw keurmerk geïntroduceerd: het Recognized Service Provider label in duurzaam beheer van golfbanen. Onderhoudsaannemers die duurzaam beheer volgens GEO-systematiek centraal zetten in hun bedrijfsvoering, krijgen daarmee de erkenning die ze verdienen. Tijdens het Nationaal Golf & Groen Symposium 2018 is het label aan drie bedrijven uitgereikt.
- De NGF heeft in 2018 op

verzoek van NOC*NSF een voortrekkersrol in het Green Deal-project genomen. De leiding hiervan ligt in handen van Geert Cuperus, procesbegeleider van de Golf Alliantie (NGF, NVG en NGA). Daarbij is ook toegewerkt naar koppeling van de Green Deal aan het Sportakkoord.

- In diverse nationale en regionale bijeenkomsten is het tot nul reduceren van pesticidegebruik in golfbaanbeheer besproken met belanghebbenden, waaronder bestuurders, managers, greenkeepers en onderhoudsaannemers en zijn inzichten en 'good practices' gedeeld.

Maar liefst 81% procent van de beheerders heeft het pesticidegebruik geregistreerd.

- Met de aanstelling van de hoogleraar Turfgrass Ecology aan de WUR Bernd Leinauer is een belangrijke stap genomen in de ontwikkeling van een wetenschappelijk perspectief op de Green Deal-uitdaging.

- Er is een tweede monitoring geweest van het pesticidegebruik in het kader van de Green Deal Sportvelden. De respons was goed; maar liefst 81% procent van de beheerders heeft het gebruik geregistreerd. De komende jaren moet de golfsector een vermindering van het gebruik laten zien. Ook in 2019 vindt monitoring plaats.
- Het onderzoek naar 'De Waarde van Golf' (economisch, sociaal en ecologisch) is uitgevoerd. Hiermee is de toegevoegde waarde van golf in Nederland beter te kwantificeren en kwalificeren.

De afdeling Duurzaam beheer heeft de laatste jaren relaties opgebouwd met externe stakeholders zoals Vogelbescherming Nederland, de Vlinderstichting, de Natuur en Milieufederaties (NMF) en drinkwaterbedrijven (Vewin). Zij neemt het voortouw in het verder ontwikkelen van dit soort relaties en in het aangaan van de dialoog met de samenleving op nationaal niveau.

De **Toetsingscommissie** heeft in 2018 op drie momenten Proeven van Bekwaamheid (PvB's) afgenomen conform de door NOC*NSF in het leven geroepen KwalificatieStructuur Sport (KSS). Het gaat hierbij om PvB's op Niveau 1 (jeugdcoach), Niveau 2 (golfinstructeur en/of talentcoach), Niveau 3 (B-professional) en Niveau 4 (A-professional). De examens worden afgenomen op The Dutch. De commissie is in 2018 uitgebreid met een vertegenwoordiger van de NVG, Renate Roeleveld.

De **Commissie Erfgoed** heeft ook in 2018 weer een aantal clubs geholpen bij het op orde brengen van het clubarchief en het op schrift stellen van de clubhistorie. Artikelen over de golfgeschiedenis zijn geproduceerd en geplaatst op diverse digitale media. Tevens is er een begin gemaakt met het interviewen van nog levende personen die door de jaren heen een belangrijke rol hebben gespeeld in golf in Nederland.

Het **Platform Golf voor mensen met een beperking**

– bestaande uit onder andere de NGF, NVG en PGA Holland – heeft diverse activiteiten ontplooid. Naast het organiseren van wedstrijden heeft het platform golfclubs geïnspireerd om aan de slag te gaan met de doelgroep fysiek en/of verstandelijk beperkten. Een vijftal clubs deed dat.

Met het Sportfonds Golf werden promotionele activiteiten georganiseerd zoals een putt-wedstrijd op het KLM Open en een clinic voor de doelgroep. Door de PGA Holland werden bijscholingen voor golfprofessionals georganiseerd om mensen met een beperking beter les te kunnen geven. Ook op het gebied van topsport voor mensen met een beperking waren er successen. Daphne van Houten werd Europees kampioen, Richard Kluwen won de Europese titel bij de rolstoelgolfers.

De **Commissie Begeleiding en Advies** begeleidde in 2018 twee clubs met een baan naar het kandidaat-lidmaatschap van de NGF. Verder hebben Regiocommissarissen van de Handicap- en regelcommissie veel clubs geassisteerd bij vragen over de nieuwe golfregels, bepalingen van het EGA Handicap Systeem en het opstellen van de plaatselijke regels 2019. Ook hebben zij

Er is een begin gemaakt met het interviewen van nog levende personen die door de jaren heen een belangrijke rol hebben gespeeld in golf in Nederland.

baanmetingen verricht als voorbereiding op een course rating.

Leden van de **Commissie van Beroep** volgden bijscholingen, maar hoefden inhoudelijk niet in actie te komen.

De **Tuchtcommissie** heeft tijdens een tuchtzaak een speler wegens wangedrag uitgesloten van deelname aan NGF-wedstrijden voor acht maanden. De leden van deze commissie hebben in 2018 eveneens bijscholingen gevolgd.

6 | Statistiek

De NGF, NVG en PGA Holland verzamelen gegevens om hun beleid nader te kunnen bepalen. Hier een aantal van die cijfers, gebaseerd op onderzoeken onder golfers met een NGF-registratie.

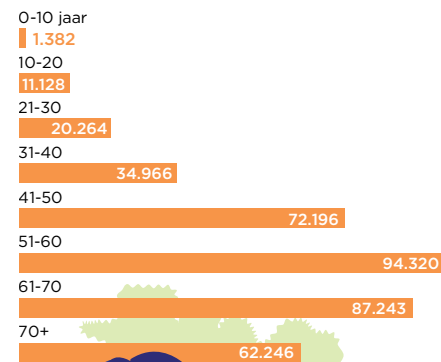
GEREGISTREERDE GOLFERS

Het aantal geregistreeerde golfers blijft de laatste jaren vrij stabiel en bedroeg per 1 maart 2019 bijna 384.000. Hiervan is 68% man en 32% vrouw. De meeste leden zijn tussen de 51 en 60 jaar, 36% is jonger dan 50. Zoals ook in vorige jaren hebben de meeste leden handicap 54 maar er is een dalende trend zichtbaar. Nu maken zij, samen met de leden die een golfbaanpermissie hebben, krap 40% uit van het totaal; eind 2014 was dit 50%. 31% heeft een handicap van 28 of lager. De kans dat deze golfers de sport verlaten is aanzienlijk kleiner dan bij golfers met een hogere handicap. Van maart 2018 tot maart 2019 zijn er bijna 900.000 qualifying kaarten gespeeld, daarvan werd 24% ingevoerd via de app GOLF.NL.

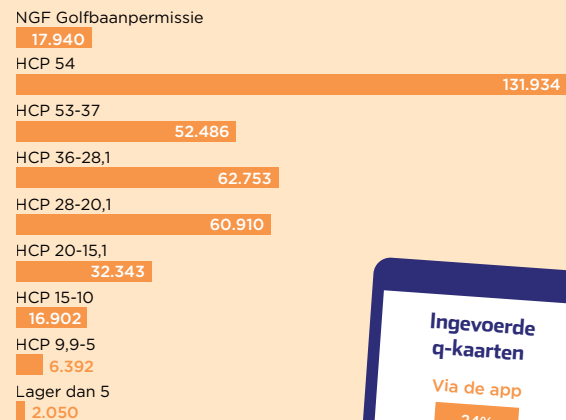
Aantal geregistreeerde golfers

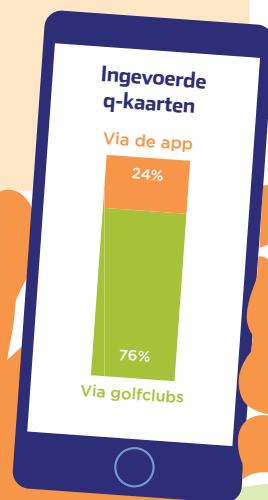
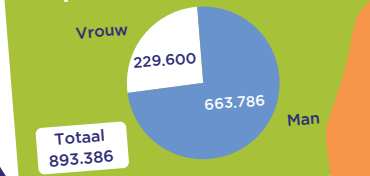
Leeftijdverdeling

Verdeling naar handicap

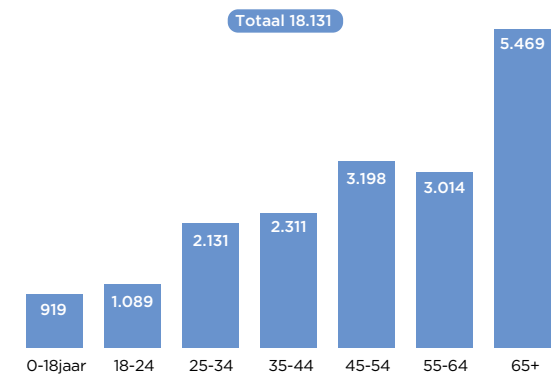
Gespeelde qualifying kaarten

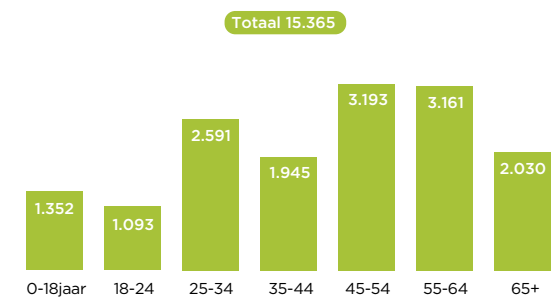
IN- EN UITSTROOM GEREGISTREERDE GOLFERS

Er zijn in 2018 iets meer mensen die zijn gestopt met golf dan die voor het eerst begonnen zijn. Het aantal golfers dat de sport weer oppakt, dus terugkeert (dat zijn er ruim 10.000) zorgt ervoor dat de instroom hoger is dan de uitstroom. De aantallen beginners per leeftijdsgroep liggen dicht bij elkaar; alleen in de groep 65+ stoppen er ruim 2,5 keer zoveel golfers dan er beginnen, wat vanzelfsprekend te maken heeft met toenemende bewegingsbeperkingen naarmate de leeftijd hoger wordt. Van de gestopte golfers heeft 80% een handicap van 28 of hoger. De meeste golfers die terugkeerden naar de sport waren tussen de 45 en 54 jaar. Van alle terugkerenden heeft 78% een handicap van 28 of hoger.

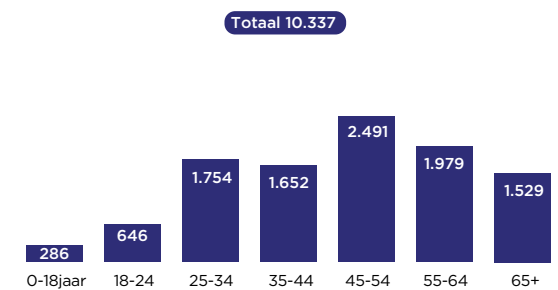
Aantal gestopte golfers in 2018

Aantal nieuwe golfers in 2018

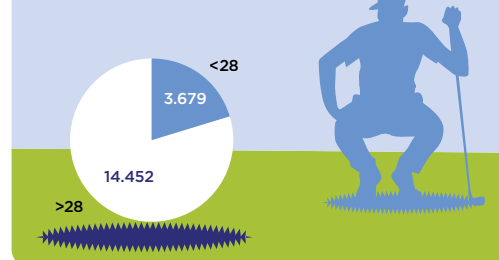

Aantal terugkerende golfers in 2018

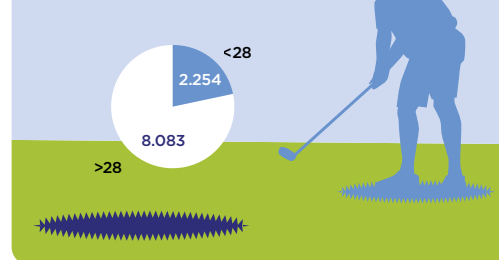
Gestopte golfers

Verdeeld naar handicap

Terugkerende golfers

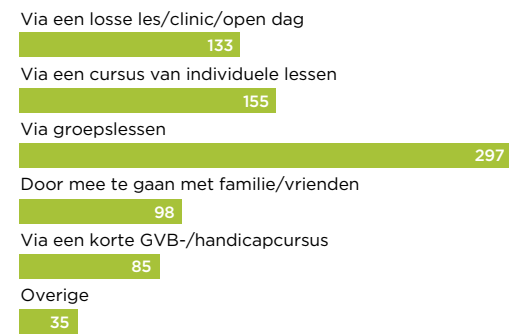
Verdeeld naar handicap

BEGINNERS

Er is in 2018 in opdracht van de NGF een representatief onderzoek gedaan onder 813 beginnende golfers. Hieronder verstaan we golfers die maximaal 2 jaar geregistreerd staan bij de NGF. Hier enkele resultaten uit dat onderzoek.

Hoe ben je begonnen?

Lessen doe ik het liefst...

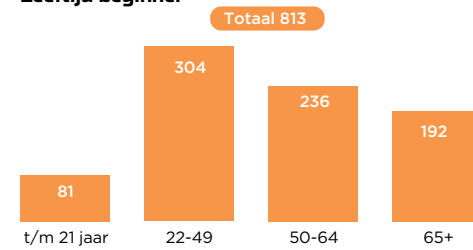

Lidmaatschap

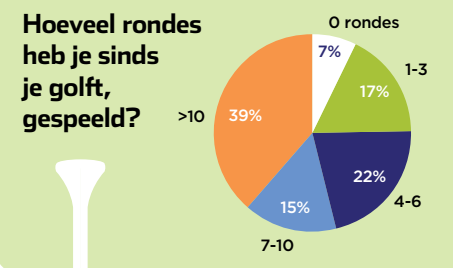
Hoe lang nadat je bent begonnen, werd je lid van een club?

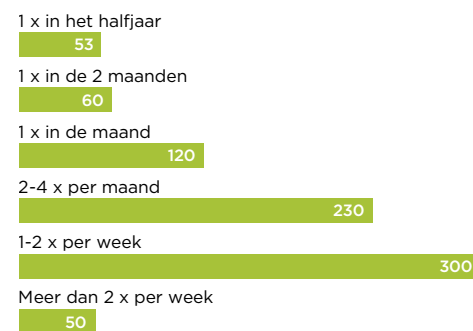
Leeftijd beginner

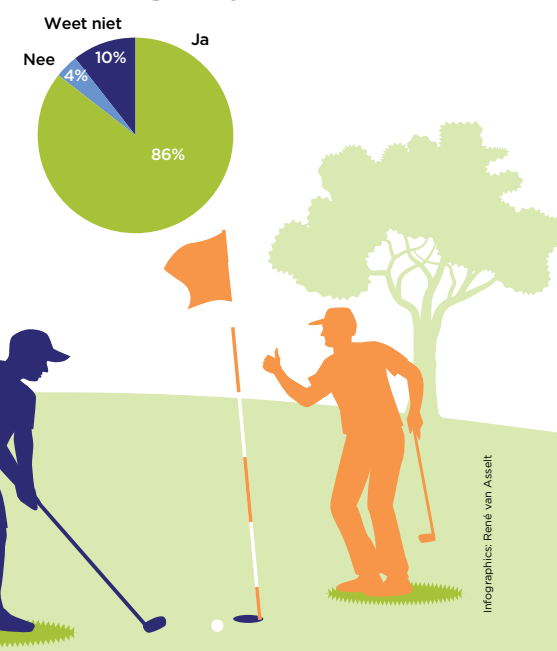
Hoeveel rondes heb je sinds je golft, gespeeld?

Hoe vaak gebruik je oefenfaciliteiten?

Zou je vrienden mee willen nemen om golf te proberen?

Infographics: René van Asselt

7 | Meten is weten

BEZOEKERS VAN [GOLF.NL](http://WWW.GOLF.NL) (WWW.GOLF.NL)

AANTAL SESSIES

3.738.418

UNIEKE BEZOEKERS

1.106.744

PAGINA-WEERGAVEN

7.712.339

GEMIDDELDE SESSIEDUUR

02:35

GOLF.NL APP DOWNLOADS

(eindstand op 31 december: 100.200)

31%

BESTURINGSSYSTEEM
ANDROID

69%

BESTURINGSSYSTEEM IOS

SOCIAL MEDIA

17.563

VIND-IK-LEUKS
OP FACEBOOK

7.334

VOLGERS OP TWITTER

6.076

VOLGERS OP INSTAGRAM

50.000

ACTIEVE APP-GEbruikers

4,4

GEMIDDELD AANTAL GESPEELDE KAARTEN

220.560

AANTAL GESPEELDE KAARTEN

150.070	9 HOLES
70.490	18 HOLES

33,2

LANDELIJK GEMIDDELDE HANDICAP VIA DE APP

TOP 5 GOLFBANEN SCOREKAART VIA DE APP

GC Het Rijk van Nijmegen	1.794
GV Regthuys	1.468
Vereniging GC Landgoed Bergvliet	1.410
Golfbaan Delfland	1.142
GC Prise d'Eau	1.132

PROVINCIES MET DE MEESTE SCOREKAARTEN VIA DE APP

Noord-Brabant	20.547
Zuid-Holland	20.220
Noord-Holland	18.750

BIJZONDERE PRESTATIES (bruto app/mijn.golf.nl)

Birdie	Eagle	Hole-in-one	Albatros
30.889	783	877	109

VERKEERSBRONNEN

30%

ZOEKMACHINES
(GOOGLE, BING EN ANDERE)

37%

DIRECT

4%

VERWIJZENDE LINKS

8%

SOCIAL MEDIA

15%

E-MAIL

TOP 3-NIEUWSBERICHTEN

(aantal paginaweergaven)

34.942

DE GOLFREGELS PER 1 JANUARI 2019

16.418

DE DRILL VAN PHIL: WEG MET JE SLICE!

25.744

LEREN GOLFFEN IN 100 DAGEN

YOUTUBE: BEST BEKEKEN

Instructie: de Vries & de Vries #1 Chippen	20.798
Bal identificeren zonder te melden	17.844
Instructie: goed balcontact op kort gemaaide fairways	13.539
Anne van Dam: Swing aanpassingen	12.218
Nieuwe procedure droppen van een bal	12.031

FACEBOOK VIDEO: BEST BEKEKEN

De invloed van de temperatuur op een golfbal Hoe kouder het wordt, hoe minder ver de bal vliegt. Pas je spel aan! www.golf.nl/kou	95.546
Weekend... Als je na een rondje golf toch de smaak al te pakken hebt... Fijn weekeinde!	63.059
WIN & geniet van golf op het 'Pebble Beach van Europa'!	43.957
Kerstboom Nu de Sint is vertrokken, wordt het tijd om de kerstboom op te tuigen	39.194
#Golffun...Niks meer aan doen! #Golffun #Fijnweekend	33.051

1.206.599

YOUTUBE VIEWS
TOTAAL

2.674.226

FACEBOOK VIDEO
VIEWS TOTAAL

DEGOLFACADEMIE.NL

AANTAL SESSIES 152.525	UNIEKE BEZOEKERS 43.622	PAGINA- WEERGAVEN 701.196	GEMIDDELDE SESSIEDUUR 04:54
GEBRUIKERS 41.582	VAN WIE NIEUWE GEBRUIKERS 4.935	AANTAL ACTIEVE GEBRUIKERS 8.552	DEVICE desktop 46,77% mobiel 30,11% tablet 23,12%

GOLFRAAK.NL

AANTAL SESSIES 15.484	UNIEKE BEZOEKERS 11.933	PAGINA- WEERGAVEN 36.294	GEMIDDELDE SESSIEDUUR 01:48

NGF.NL

AANTAL SESSIES 270.773	UNIEKE BEZOEKERS 152.949	PAGINA- WEERGAVEN 648.176	GEMIDDELDE SESSIEDUUR 01:50

8 | Topgolf

PROFESSIONALS

- ◆ Estralla Damm Ladies Open (LET)
 - 🏆 Anne van Dam
 - 📍 Golf Club de Terramar, Spanje
 - 64-64-65-65 = -26

- ◆ Andalucia Costa del Sol Open (LET)
 - 🏆 Anne van Dam
 - 📍 La Quinta Golf & Country Club, Spanje
 - 68-67-66-70 = -13

- ◆ NBO Oman Open (European Tour)
 - 🏆 Joost Luiten
 - 📍 Al Mouj Golf Club, Oman
 - 72-66-66-68 = -16

- ◆ Euram Bank Open (Challenge Tour)
 - 🏆 Darius van Driel
 - 📍 Golf Club Adamstal, Oostenrijk
 - 70-64-62-67 = -17

- ◆ Open Madaef (ProGolfTour)
 - 🏆 Robbie van West
 - 📍 El Jadida Royal Golf & Spa, Marokko
 - 71-74-70 = -1

AMATEURS

- ◆ Jeugd Olympische Spelen
 - 🏆 Jerry Ji, bronzen medaille
 - 📍 Hurlingham Golf Club, Buenos Aires

Eerste olympische golfmedaille voor een Nederlander

LEGENDA

- ◆ toernooi
- 🏆 winnaar
- 📍 locatie
- score

Joost Luiten wint het Oman Open, begin 2018.

LEGENDA

datum – locatie – formule

M	uitslag meisjes
J	uitslag jongens
D	uitslag dames
H	uitslag heren
DS	dames senioren
HS	heren senioren
A	beste amateur
U	uitslag

9 | Wedstrijduitslagen

KAMPIOENSCHAPPEN

Nationaal Kampioenschap voor golfers met een fysieke beperking

4 en 5 mei - Oosterhoutse GC - 36 holes Strokeplay

D	1	Marcella Neggers	155
H	1	Mari Berkers	158

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 18 jaar

10 en 11 mei - GC De Dommel - 54 holes Strokeplay

M	1	Daniëlle Modder	218
J	1	Kiet van der Weele	203

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 12 jaar

19 mei - GC De Haar - 18 holes Strokeplay

M	1	Joy Aspetaki	80
J	1	Kayden Chang	71

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Junioren/Trompbeker

19 t/m 21 mei - Noord-Nederlandse G&CC - 72 holes Strokeplay

M	1	Romy Meekers	293
J	1	Dario Antonisse	286

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 15 jaar

2 juni - GC Almeerderhout - 36 holes Strokeplay

M	1	Charlotte Roodenburg	146
J	1	Benjamin Reuter	137

Nationaal Senioren Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

2 en 3 juni - Edese GC Papendal - 36 holes Strokeplay

D	1	Nan Croockewit	151
H	1	Marcel Roelofsma	144

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

7 t/m 9 juni - Drentse GC De Gelpenberg - 72 holes Strokeplay

D	1	Romy Meekers	287
H	1	Jerry Ji	283

Nationaal Open Matchplay Heren & Heren Senioren

13 t/m 16 juni - G&CC Geijsteren - Matchplay

H	Mike Toorop wint met 2 en 1 van Mats Markovits		
HS	Iain Forrester wint met 2 en 1 van Sven Muts		

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Super Senioren Dames en Heren

14 en 15 juni - Hattemse G&CC - 36 holes Strokeplay

D	1	Ada Vrolijk	158 (na play-off)
H	1	Rolf Esser	147

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Senioren Dames en Heren

14 t/m 16 juni – Royal Golf Bled (Slovenië) - 54 holes
Strokeplay

D	1	Macarena Campomanes	232
H	1	Martin Birkholz	222

Kenemer Open

23 juni - Kenemer G&CC - 27 holes Strokeplay

D	1	Anouk Sohier	109
H	1	Nordin van Tilburg	99

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Heren

27 t/m 30 juni - Koninklijke Haagsche G&CC -
72 holes Strokeplay

U	1	Nicolai Hojgaard (DNK)	281

International Dutch Senior Open

5 t/m 7 juli - Rosendaelsche GC - 54 holes Strokeplay

D	1	Tita McCart	235
H	1	Bart Nolte	223

Europees Landen Team Kampioenschap Meisjes

10 t/m 14 juli - Forsgårdens Golfklubb (Zweden) -
Matchplay teams

U	1	Italië
	8	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Jongens

10 t/m 14 juli - Kaskáda Golf Resort (Tsjechië) -
Matchplay teams

U	1	Spanje
	12	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Dames

10 t/m 14 juli - GC Murhof (Oostenrijk) -
Matchplay teams

U	1	Frankrijk
	14	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren

10 t/m 14 juli - FALDO Course Berlin (Duitsland) -
Matchplay teams

U	1	Zweden
	11	Nederland

Zwitserleven Dutch Junior Open

18 t/m 21 juli - Noord-Brabantsche GC Toxandria -
72 holes Strokeplay

M	1	Anouk Sohier	279
J	1	Sadom Kaewkanjana	272

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Dames

25 t/m 28 juli - Penati Golf Resort, Heritage Course
(Slowakije) - 72 holes Strokeplay

U	1	Celia Barquin	272

Nationaal Senioren Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

27 t/m 29 juli - Sallandsche GC De Hoek - Matchplay

D	Kristine ten Doesschate wint met 3 en 2 van Laurence Nolte
H	Bart Nolte wint met 5 en 4 van Diderik Ankersmit

Nationaal Matchplay Kampioenschap Junioren

4 en 5 augustus - GC Houtrak - Matchplay

M	Anne-Sterre den Dunnen wint met 1 up van Lizzy Peeters
J	Mike Toorop wint met 3 en 2 van Tim van der Steen

Dutch Amateur Championship

10 t/m 12 augustus - Eindhovensche Golf - 72 holes
Strokeplay

D	1	Greta Isabella Voelker	279
H	1	Lukas Euler	280

Sadom Kaewkanjana
en Anouk Sohier
winnen het Dutch
Junior Open.

Romy Meekers en
Dario Antonisse
winnen de NK
Strokeplay Junioren.

Nationaal Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

17 t/m 19 augustus - Twentsche GC - Matchplay

D	Annemieke van de Koppel wint met 2 up van Judith van der Voort
H	Aydan Verdonk wint met 3 en 2 van Zeger de Graaf

Nationaal Foursome Kampioenschap Dames en Heren

25 en 26 augustus - Koninklijke Haagsche G&CC - Foursome Matchplay

D	Danique Stokmans en Barbara Kerdel winnen op de 19e van Myrte Eikenaar en Carlijn de Graaf
H	Tim van der Steen en Benjamin Reuter winnen op de 25e van Maarten Sloodmaekers en Dario Antonisse

Nationaal Senioren Mixed Foursome Kampioenschap

28 en 29 augustus - Leeuwarder GC De Groene Ster - 36 holes Strokeplay

U	Lineke Pluimgraaff en Ed van 't Westende	155

Wereldkampioenschap Dames

29 augustus t/m 1 september - Carton House (Ierland) - 72 holes Strokeplay

U	1	Verenigde Staten	
	23	Nederland	

Nationaal Kampioenschap Four Ball-Better Ball Heren

2 september - Amsterdamse GC

U	Job Jan Simmelink en Bas Post (GC Grevelingenhout)	135

Europees Landen Team Kampioenschap Dames Senioren

4 t/m 8 september - Golf Du Mont Garni (België) - Matchplay teams

U	1	Spanje
	8	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren Senioren

4 t/m 8 september - Diamond Country Club (Oostenrijk) - Matchplay teams

U	1	Engeland
	17	Nederland

Wereldkampioenschap Heren

5 t/m 8 september - Carton House (Ierland) - 72 holes Strokeplay

U	1	Denemarken
	28	Nederland

Nationaal Open Dames en Heren

5 t/m 8 september - GC De Hoge Kleij - 72 holes Strokeplay

D	1	Mayka Hoogeboom (am)	290
H	1	Koen Kouwenaar (am)	288

KLM Open

13 t/m 16 september - The Dutch - 72 holes Strokeplay

U	1	Ashun Wu	268
A	88	Jerry Ji	143 (MC)

Nationaal Kampioenschap Mid Amateur

22 september - Oosterhoutse GC - 36 holes Strokeplay

D	1	Astrid Beenackers	155
H	1	Koen Rutten	149

Nationaal Kampioenschap Par-3 Dames en Heren

23 september - GC Spandersbosch - 36 holes Strokeplay

afgelast

OVERIGE WEDSTRIJDEN

Nederlands Scholen Team Kampioenschap

18 maart - De Nunspeetse - 18 holes Strokeplay Four Ball-Better Ball
afgelast

NGF Maandbeker - kwalificatiewedstrijd voor de Voorjaarswedstrijd

25 maart - GC Het Rijk van Nijmegen - 18 holes Strokeplay

D	1	Jennifer Sepers	70
H	1	Nordin van Tilburg	69

Vier Landen Boys

10 t/m 12 april - GC De Hoge Kleij - Matchplay

U	1	Wales
	2	Ierland
	3	Nederland
	4	Schotland

Openingswedstrijd Senioren Dames en Heren

25 april - GC Heelsum - 18 holes Strokeplay

D	1	Kristine ten Doesschate	74
H	1	Pieter van Steenbergen	74

Openingswedstrijd voor golfers met een fysieke beperking

28 april - GV De Swinkelsche - 18 holes Strokeplay

D	1	Marcella Neggers	76
H	1	Mari Berkers	78

Voorjaarswedstrijd Dames en Heren

2 mei - Kennemer G&CC - 36 holes Strokeplay

D	1	Giulia van den Berg	148
H	1	Aydan Verdonk	145

Mayka Hoogeboom ontvangt de felicitaties na haar winst in het Nationaal Open.

Finale Hoofdklasse Competitie Dames en Heren

26 en 27 mei - GS De Lage Vuursche

D	Landskampioen Noordwijkse GC
H	Landskampioen GC Houtrak

NGF Maandbeker - kwalificatiewedstrijd voor het NK Strokeplay

31 mei - GC Wouwse Plantage - 18 holes Strokeplay afgelast

Heren Senioren Four Ball-Better Ball

31 mei - GC De Dommel - 18 holes Stableford

U	1	Wouter Tazelaar en Paul Kroeze	44 pnt

Prins Claus Beker

30 juli - GC Zeewolde - 18 holes Stableford

U	1	Martin van der Schans	29 pnt

Eschauzier Cup

30 en 31 juli - Keppelse GC - Matchplay

U	Professionals winnen van de amateurs (11-5)

Dames Senioren Four Ball-Better Ball

21 augustus - Noord-Brabantsche GC Toxandria - 18 holes Stableford

U	1	Nan Croockewit en Sandra van Rinckhuyzen (Hilversumsche GC)	42 pnt

Slotwedstrijd golfers met een fysieke beperking

29 september - VGC Het Rijk van Nijmegen -

18 holes Strokeplay

U	1	Mari Berkers	74

Vier Landen Jeugd t/m 16 jaar

5 t/m 7 oktober - Vierumäen Golfseura (Finland) - Matchplay

U	1	Zwitserland
	2	Finland
	3	Nederland
	4	België

Slotwedstrijd Senioren Dames en Heren

6 oktober - GV De Peelse Golf - 18 holes Strokeplay

D	1	Siene Drusselhuys	79
H	1	Martin Zwemmer	76

Mevrouw Swanebeker

7 oktober - GC De Dommel - 18 holes Strokeplay

U	1	Daphne Zeedijk	73

Finale Familietoernooi

7 oktober - De Nunspeetse - 18 holes Greensome Bruto Stableford

U	1	Luuck en Woudt van Aartsen (GC Zeewolde)	31 pnt

Nederland-België Jeugd t/m 12 jaar

13 en 14 oktober - G&CC Crossmoor - Matchplay

U	België wint (11-9)

Finale Arendsen de Wolfftrofee

14 oktober - Amsterdamse GC - 18 holes Mixed Greensome

U	1	Robin van Schaik en Natasja Hoegge (GV De Batouwe)	43 pnt

België - Nederland Senioren

18 en 19 oktober - Royal Zoute (België) - Matchplay

U	Nederland wint (12,5 - 11,5)

Finale Amateur Ranking

28 oktober - GC Stippelberg - 18 holes Strokeplay

M	1	Anne-Sterre den Dunnen	75
J	1	Benjamin Reuter	70

PUNTENKLASSEMENT

NGF Amateur Ranking (in punten)

UITSLAG MEISJES

1	Anne-Sterre den Dunnen	4.637
2	Noa van Beek	3.498
3	Mayka Hoogeboom	2.851
4	Lizzy Peeters	2.794
5	Zhen Bontan	2.574

UITSLAG DAMES

1	Romy Meekers	5.607
2	Anoek Sohier	5.285
3	Mayka Hoogeboom	5.220
4	Zhen Bontan	4.998
5	Pasqualle Coffa	3.743

UITSLAG DAMES SENIOREN

1	Tita McCart	8.250
2	Nan Croockewit	6.000
3	Laurence Nolte	5.100
4	Siene Dresselhuys	4.360
5	Emmy Engel	4.200

UITSLAG JONGENS

1	Kiet van der Weele	4.626
2	Bob Geurts	3.672
3	Mike Toorop	3.643
4	Floris Veth	3.022
5	Ricardo Veldman	2.730

UITSLAG HEREN

1	Koen Kouwenaar	5.849
2	Aydan Verdonk	3.646
3	Nordin van Tilburg	3.592
4	Jerry Ji	3.251
5	Kiet van der Weele	2.688

UITSLAG HEREN SENIOREN

1	Bart Nolte	8.425
2	Pieter van Steenberghe	5.575
3	Marcel Roelofsma	5.392
4	Diderik Ankersmit	4.100
5	Philip Rubay Bouman	3.600

10 | Bestuur en Commissies

BESTUUR

In het verenigingsjaar 2018 was het bestuur als volgt samengesteld:

Willem Zelsmann
president

**Caroline Huyskes-
van Doorne**

Alfred Levi

Richard Kooloos

Jan Ede Kuipers
vicepresident

Liz Weima
(tot 01-12-2018)

Dricus Prins

COMMISSIES

De Commissies waren in het verenigingsjaar 2018 als volgt samengesteld:

Commissie van Beroep

Marie-Louise van Emden-Geenen,
voorzitter
Imbert Jebbink
Sikko Onnes
Jan Kees van Soest

Tuchtcommissie

Joan van de Kraats, voorzitter
Marc Delissen
Robert Huijgen
Marcel L'Herminetz
Riekus Lie
Jan Pieter Six

Commissie Erfgoed

Michiel Eijkman, voorzitter
Mark Aberkrom
Ernst van den Doel (vanaf 01-10-2018)
Iain Forrester
Arnout Janmaat
Casper Knol (tot 01-10-2018)
Willem Mock
Do Smit

Commissie Begeleiding en Advies

Hans van Moorsel, voorzitter (tot
06-06-2018)
Twan Boerdonk
Daan de Jongh (tot 06-06-2018)
Ellen Kroes-Brak (tot 01-10-2018)
Harry Langevoort
Nan Lemmens (tot 31-12-2018)
Trix van der Mast-Berghs

AFDELING SPORT

Wedstrijdcommissie

Eric van Mieghem, voorzitter (vanaf
31-12-2018)

Gertjan Teekman (voorzitter tot 31-12-2018)
Dick Biesheuvel
Rob Bom
Herald Kleuver
Alex Kremer
Theo den Tex
Maarten Zegers

Commissie Competitie

Hans Scholten, voorzitter
(vanaf 17-12-2018)
Peter Duijvestein (voorzitter tot 17-12-2018)
Siene Dresselhuys-Doeleman
Evelyne van Ewijk
Karen Vermeulen (vanaf 17-12-2018)

Toetsingscommissie

René van Elderen, voorzitter
Chris Buitelaar
Fred Mol
Harm Jan Peters
Renate Roeleveld (vanaf 31-12-2018)
Wouter Voskamp

AFDELING SPEL

Handicap- en Regelcommissie

Jan Visser, voorzitter
Ellen Crabbendam (tot 31-12-2018)
Walter Haandrikman
Harry Langevoort
Job Jan Simmelink
Milou Wolters

Regiocommissarissen

Hans Aerts (vanaf 01-10-2018)
Claire Freling (vanaf 01-10-2018)
Harry Langevoort
Nan Lemmens (tot 31-12-2018)
Trix van der Mast-Berghs

REFEREES

Dick Biesheuvel
Rob Bom
Ellen Crabbendam
Michiel Ey
Rodger Failé (tot 31-12-2018)
Walter Haandrikman
Alex Kremer
Jan Ede Kuipers (tot 31-12-2018)
Gilion van Lierop
Eric van Mieghem
Job Jan Simmelink
Ingeborg Slikker (tot 31-12-2018)
Sander Stet
Gertjan Teekman
Theo den Tex
Jan Visser
Janke van der Werf
Milou Wolters
Maarten Zegers

Commissie Course Rating

Christian Fung-A-You, voorzitter (vanaf 31-12-2018)
Jan Willem Resink, voorzitter (tot 31-12-2018)
Harrie Derksen
Juan Goudsmit (tot 12-07-2018)
Johan Hallo (vanaf 15-03-2018)
Paul Hillen (tot 20-02-2018)

AFDELING ONTWIKKELING GOLF

Commissie Duurzaam!Golf

Tjeerd de Zwaan, voorzitter
Erik-Jan Beenackers
Theo Bestebroer (tot 31-10-2018)
Henk Jenner (tot 14-03-2018)
Margo Vliegthart

11 | Financeel overzicht

De NGF (geconsolideerd) sloot het boekjaar 2018 af met een positief resultaat van ruim € 25.000.

De inkomsten laten in 2018 een positieve afwijking zien van € 124.000. Het aantal golfers is licht gestegen in tegenstelling tot voorgaande jaren. In totaal zijn de baten via de leden en de Stichting Golfsport circa € 90.000 hoger dan begroot. De post subsidies is € 20.000 hoger dan begroot. De post diversen is € 17.000 hoger uitgevallen door onder andere een hogere btw-teruggave dan verwacht.

Er is in 2018 ruim € 99.000 meer uitgegeven dan begroot. Grote kostenoverschrijdingen zitten in de ledenadministratie en automatiseringskosten (€ 110.000). Ook bij Evenementen en Wedstrijden is fors meer uitgegeven dan begroot (€ 104.000). Topgolf kende een overschrijding van € 111.000. Op de posten Algemene Kosten (€ 38.000), Jeugd & Familie (€ 48.000) en Duurzaam Beheer (€ 71.000) werd fors minder uitgegeven.

Het afgelopen jaar lag de focus net als voorgaande jaren op Jeugd & Familie, Sportief Beleid, Duurzaam Beheer en Topgolf, zoals geformuleerd in het beleidsplan. Daarnaast vergen de ICT-omgeving, het projectmanagement daarvan en de ontwikkeling van diverse platformen en apps steeds meer tijd en financiële middelen. Dit zal in 2019 niet anders zijn.

Het personeelsbestand van de NGF bestaat eind 2018 uit 40 werknemers (32,4 fte gemiddeld). Ten opzichte van 2017 is dat een stijging van 1,3 fte. De totale loonkosten zijn in 2018 ongeveer € 10.000 hoger uitgevallen van begroot.

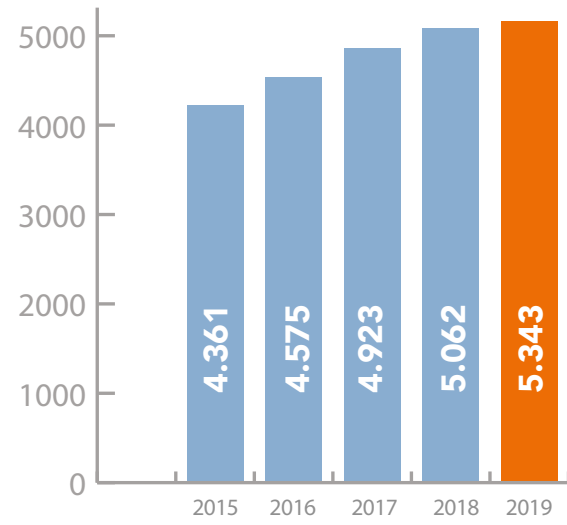
Risico's en onzekerheden

Met een liquide eigen vermogen van ruim € 4,7 miljoen per 31 december 2018 kan de NGF grote operationele tegenvallers opvangen. Op voorstel van de penningmeester besloot het bestuur van de NGF dat 50% van het jaarlijkse kostenniveau de norm is voor de minimale hoogte van het eigen vermogen. Aan deze norm is eind 2018 voldaan. Derhalve stelt de penningmeester voor om het enkelvoudige resultaat van € 31.000 in een bestemmingsreserve voor 2018 uit te geven kosten op te nemen. De hiervoor aangemerkte kosten betreffen kosten ten behoeve van de inkoop van projectmanagement-ondersteuning voor IT-projecten (€ 31.000).

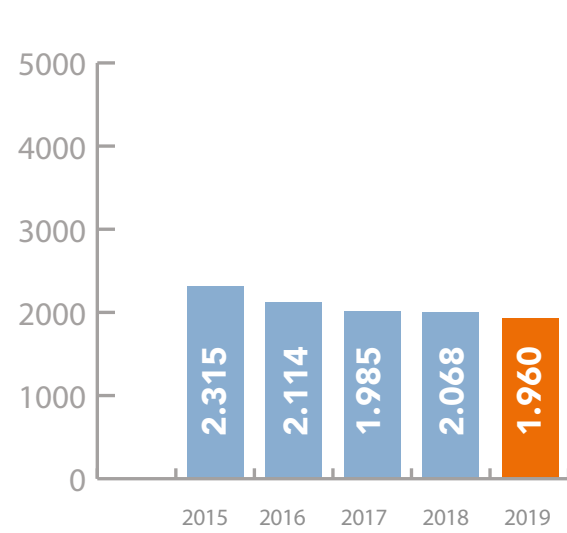
Ultimo april 2019 lijken de baten lager uit te vallen dan begroot. Met name de inkomsten van de Stichting Golfsport lopen achter ten opzichte van de begroting. Ten aanzien van de kosten ziet het bestuur geen grote risico's. Mede doordat de NGF in noodgevallen - misschien met enige vertraging - flexibel kan zijn. Het bestuur is tevreden met het financiële resultaat over 2018.

BATEN 2018

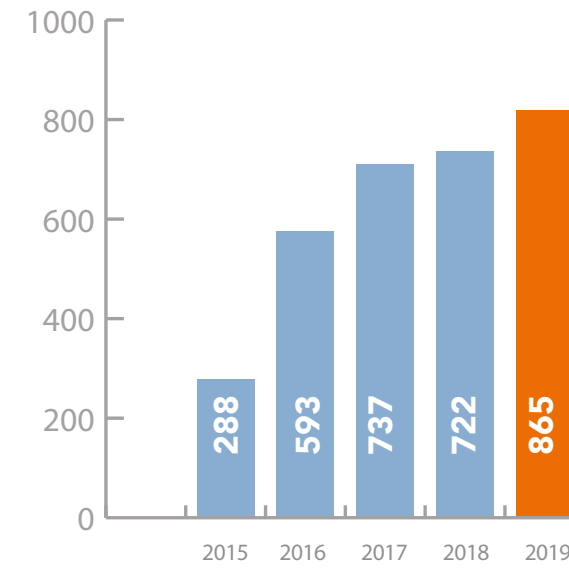
Contributie Leden

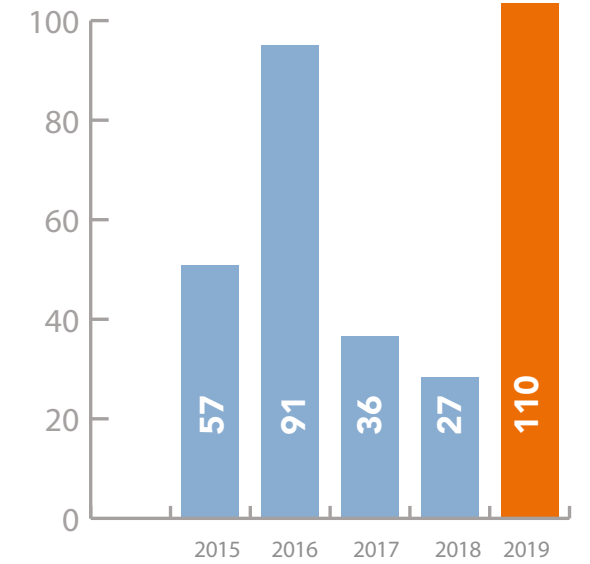
Bijdrage vrije golfers

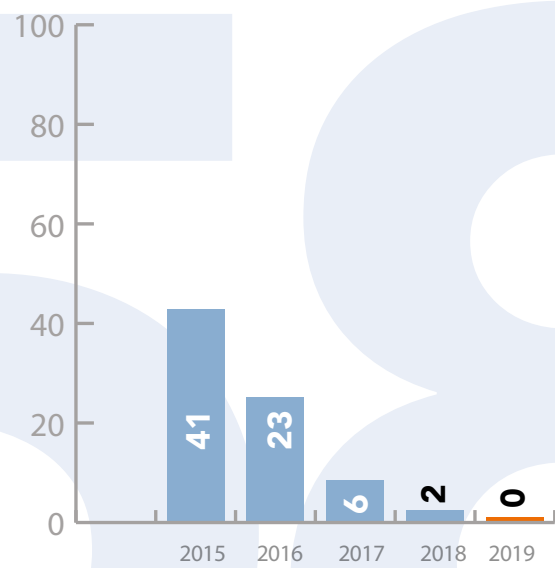
Sponsorbijdragen

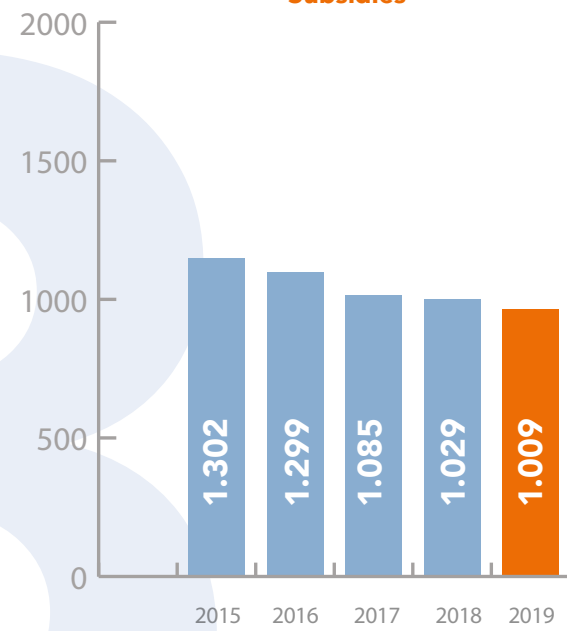
Publicaties

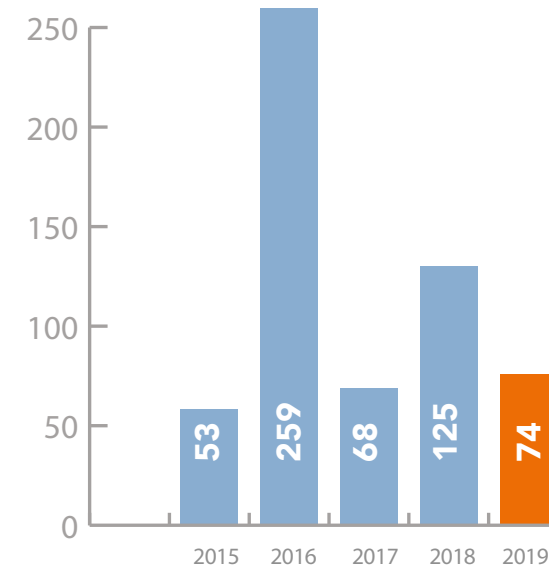
Rente

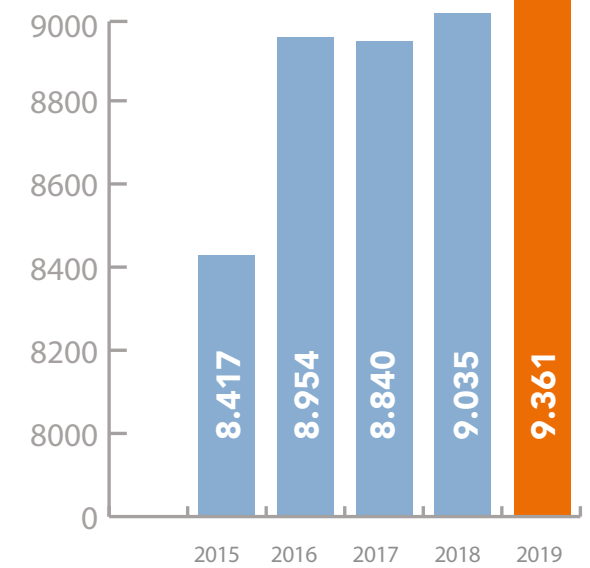
Subsidies

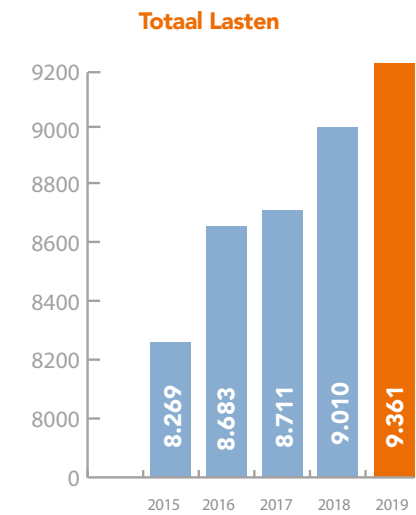
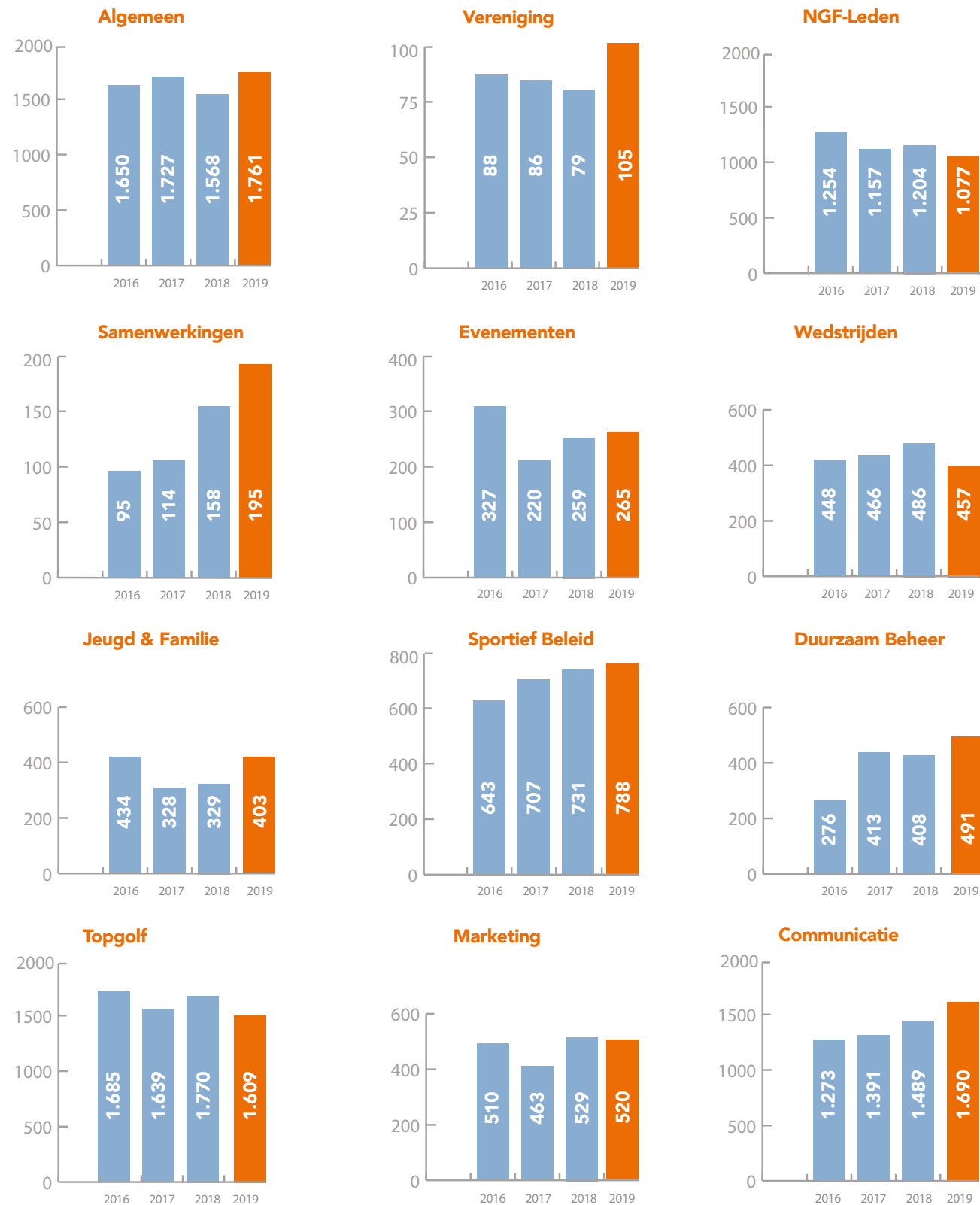
Overige

Totaal Baten

LASTEN 2018

Geconsolideerde balans per 31 december 2018

(na voorstel resultaatbestemming, bedragen maal € 1.000)

ACTIVA	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
Immateriële vaste activa [1]	136	176
Materiële vaste activa [2]	564	638
Vorraden [3]	48	59
Vlottende activa		
Debiteuren [4]	515	940
Vorderingen op groepsmaatschappijen [5]	6	89
Overige Vorderingen [6]	321	431
Liquide middelen [7]	5.526	5.228
Totaal	7.116	7.561

PASSIVA	31-12-2018	31-12-2017
Eigen vermogen		
Algemene Reserve [8]	4.728	4.728
Bestemmingsreserves [9]	301	420
Vorzieningen [10]	51	47
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	2.036	2.366
Totaal	7.116	7.561

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2018 en 2017; begroting 2018 en 2019
 (bedragen maal € 1.000)

BATEN [12]	2018	BEGROTING 2018	2017	BEGROTING 2019
Contributie Leden, handicapregistratie, golfbaanpermissie	5.009	5.031	4.868	5.291
Contributie Jeugdclub	0	0	2	0
Contributie niet-homeclub	53	53	53	52
Bijdragen vrije golfers	2.068	1.957	1.982	1.960
Bijdragen Geassocieerden	7	6	3	0
Chipkaarten	15	0	0	0
Bankrente	2	1	6	0
Subsidies	1.029	1.009	1.085	1.009
Sponsorinkomsten	722	750	737	865
Publicaties	27	50	36	110
Doorberekende coaching	0	10	2	20
Inleggeden	32	25	33	35
Doorberekende servicekosten	0	0	0	0
Overige inkomsten	71	19	33	19
TOTAAL BATEN	9.035	8.911	8.840	9.361
LASTEN [13]	2018	BEGROTING 2018	2017	BEGROTING 2019
ALGEMEEN				
Algemeen Personeelskosten	302	248	387	365
Algemeen Verzekeringskosten personeel	22	20	10	22
Algemeen Vervoerskosten	214	210	198	200
Algemeen Overige personeelskosten	50	51	43	91
Algemeen Huisvesting	155	202	200	188
Algemeen Kantoor	158	180	190	156
Algemeen Automatisering	177	150	203	200
Algemeen Afschrijving	168	200	171	240
Algemeen Drukwerk	5	14	17	7
Algemeen Accountantskosten	31	25	34	28
Algemeen Juridische kosten	38	67	87	20
Algemeen Advieskosten	99	75	32	80
Algemeen Lidmaatschappen	138	149	140	144
Algemeen Reiskosten	11	15	15	20
TOTAAL ALGEMEEN	1.568	1.606	1.727	1.761
VERENIGING				
Verenigingskosten Algemene Ledenvergadering	16	22	19	18
Verenigingskosten Bestuur	11	13	13	12
Verenigingskosten Commissies	52	46	54	75
TOTAAL VERENIGING	79	81	86	105

LASTEN [13]	2018	BEGROTING 2018	2017	BEGROTING 2019
NGF-LEDEN				
Kosten NGF-Leden Personeelskosten	265	266	229	260
Kosten NGF-Leden Bijeenkomsten	7	10	12	10
Kosten NGF-Leden Ledenadministratie	493	405	451	355
Kosten NGF-Leden Software Ledenadministratie	150	150	144	135
Kosten NGF-Leden Verzekeringen	106	106	106	106
Kosten NGF-Leden Informatievoorziening	101	80	77	65
Kosten NGF-Leden Opleidingen	21	42	30	31
Kosten NGF-Leden Jeugd Committed to	36	70	48	25
Kosten NGF-Leden NGF Zakelijk	25	25	60	90
TOTAAL NGF-LEDEN	1.204	1.154	1.157	1.077
SAMENWERKINGEN				
Samenwerkingen PGA Holland	52	50	51	60
Samenwerkingen NVG	63	60	63	65
Samenwerkingen NGA en overig	0	0	0	0
Samenwerkingen DeWeerelt van Sport	43	40	0	70
TOTAAL SAMENWERKINGEN	158	150	114	195
EVENEMENTEN				
Evenementen Personeelskosten	67	60	65	65
Evenementen KLM Open	88	71	81	80
Evenementen ING Golfweek	9	16	17	0
Evenementen Olympische Spelen	0	0	0	0
Evenementen Golf Awards	51	36	51	40
Evenementen Diversen	44	35	6	80
TOTAAL EVENEMENTEN	259	218	220	265
WEDSTRIJDEN				
Wedstrijden Personeelskosten	107	105	105	113
Wedstrijden Prijzen(gelden)	129	108	123	111
Wedstrijden Reis- en verblijfkosten	76	53	66	61
Wedstrijden Baanvergoedingen	118	116	126	118
Wedstrijden Kleding	32	25	30	30
Wedstrijden Gehandicaptengolf	8	11	10	11
Wedstrijden Diversen	16	5	6	13
TOTAAL WEDSTRIJDEN	486	423	466	457

LASTEN [13]	2018	BEGROTING 2018	2017	BEGROTING 2019
JEUGD & FAMILIE				
Jeugd & Familie Personeelskosten	169	179	144	194
Jeugd & Familie Familietoernooi	12	15	20	15
Jeugd & Familie RAAK!	2	11	8	6
digitaal platform en administratie				
Jeugd & Familie RAAK! materialen	19	24	36	21
Jeugd & Familie RAAK! campagnes	7	8	6	8
Jeugd & Familie RAAK! evenementen	120	114	113	93
Jeugd & Familie RAAK! diversen	0	26	1	66
TOTAAL JEUGD & FAMILIE	329	377	328	403
SPORTIEF BELEID				
Sportief Beleid Personeelskosten	623	609	615	658
Sportief Beleid De Golf Academie on tour	31	35	35	20
Sportief Beleid De Golf Academie online	53	40	44	20
Sportief Beleid Committed to-programma's	0	0	0	0
Sportief Beleid Gehandicaptengolf	18	20	8	15
Sportief Beleid Diversen	6	25	5	75
TOTAAL SPORTIEF BELEID	731	729	707	788
DUURZAAM BEHEER				
Duurzaam Beheer Personeelskosten	200	199	190	232
Duurzaam Beheer GEO	80	93	94	98
Duurzaam Beheer Informatievoorziening	16	20	7	30
Duurzaam Beheer Vogels	2	5	1	5
Duurzaam Beheer Green Deal	18	30	28	15
Duurzaam Beheer DTRF	62	78	58	78
Duurzaam Beheer Vewin/VBN/NMF	3	8	10	5
Duurzaam Beheer Golfalliantie	13	15	14	15
Duurzaam Beheer Diversen	14	31	11	13
TOTAAL DUURZAAM BEHEER	408	479	413	491
TOPGOLF				
Topgolf Personeelskosten	209	216	198	226
Topgolf Coaching B- en C-selectie	229	201	190	203
Topgolf Coaching Oranje Heren	126	127	136	117
Topgolf Coaching Oranje Dames	205	170	172	102
Topgolf Coaching overig	163	140	145	150
Topgolf Mentale coaching	7	10	8	10
Topgolf Fysieke coaching	28	30	28	30
Topgolf Performance coaching	3	0	0	0

LASTEN [13]	2018	BEGROTING 2018	2017	BEGROTING 2019
Topgolf Opleiding coaches	56	56	59	91
Topgolf Reis- en communicatiekosten coaches	33	50	48	37
Topgolf Trainingen Nederland en buitenland	220	235	242	206
Topgolf Toernooien buitenland	159	123	129	140
Topgolf WK	23	30	0	0
Topgolf ELTK	65	49	48	60
Topgolf IEAK	14	12	10	14
Topgolf Materialen spelers	13	5	10	10
Topgolf Medische ondersteuning	10	15	13	13
Topgolf Ondersteuning professionals	116	100	104	100
Topgolf Senioren	51	60	64	60
Topgolf Gehandicaptten	40	30	35	40
TOTAAL TOPGOLF	1.770	1.659	1.639	1.609
MARKETING				
Marketing Personeelskosten	186	183	108	190
Marketing Sponsorkosten	222	233	251	263
Marketing Wervingskosten	12	10	15	13
Marketing Fairwaystrokes	47	15	58	0
Marketing Inhuur derden	43	60	28	40
Marketing Diversen	19	33	3	14
TOTAAL MARKETING	529	534	463	520
COMMUNICATIE				
Communicatie Personeelskosten	230	282	183	274
Communicatie Campagnekosten	112	80	58	180
Communicatie GOLF.NL personeelskosten	205	201	179	218
Communicatie GOLF.NL online/Magazine/Weekly	942	918	948	1.018
Communicatie Diversen	0	20	23	0
TOTAAL COMMUNICATIE	1.489	1.501	1.391	1.690
TOTAAL LASTEN	9.010	8.911	8.711	9.361
RESULTAAT	25	0	129	0

HOOFDSPONSOR VAN HET NEDERLANDSE GOLF

Deloitte.

MONTE REI
GOLF & COUNTRY CLUB

Titleist **FJ**

RICOH

COLOFON

Het Jaarverslag 2018 is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie te Utrecht.

Redactie

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie
(Daniëlla Demont, Mari Trini Hermoso, Gerard Louter, Frank Mulders, Maarten Voermans en Karianne van der Zant)

Vormgeving

Saskia van Geijlswijk (sasquia.nl)

Fotografie

Tim Buitenhuis, Ronald Speijer, Koen Suyk, Bert van der Toorn, Getty Images, Golfsupport.nl

Productie

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie
© 2019 NGF | Alle rechten voorbehouden

